

SENŲJŲ TRAKŲ KĘSTUČIO PROGIMNAZIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

Patvirtinta:

Senųjų Trakų Kęstučio progimnazijos direktoriaus įsakymu

2025 m. 08 26 d. Nr. V- 92

Senieji Trakai

Parengta vadovaujantis:

1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu;
2. Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis, patvirtintomis LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142;
3. Trakų rajono ikimokyklinio ugdymo programa (pritarta Trakų rajono savivaldybės mero 2025m. potvarkiu Nr. PIE-148);
4. Kitais galiojančiais švietimo teisės aktais.

Parengė: Ernestina Trinkūnienė,
direktoriaus pavaduotoja ugdymui

TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS	2
Senujų Trakų Kęstučio progimnazijos ikimokyklinio ugdymo savitumas	2
Regiono ypatumai	3
Požiūris į vaiką ir jo ugdymąsi	3
Ugdymą(si) grindžiančios vertybės	4
Tėvų lūkesčiai.....	6
II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO(-SI) PRINCIPAI.....	6
III. IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) TIKSLAS, UŽDAVINIAI	9
IV. VAIKŲ UGDYMO(SI) KONTEKSTAI	9
V. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS, APLINKA	10
Vaiko sveikata ir gerovė	14
Vaikas ir bendruomenė	19
Vaikas kalbų pasaulyje	25
Vaikas tyrinėja ir pažįsta aplinką	28
Vaikas kuria ir išreiškia	33
VI. BENDRAVIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS SU ŠEIMA	39
VII. VAIKŲ UGDYMO SI PASIEKIMŲ STEBĖSENA IR TĘSTINUMAS	39

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Senųjų Trakų Kęstučio progimnazijos ikimokyklinio ugdymo savitumas

1.1. Senųjų Trakų Kęstučio progimnazijoje (Trakų g. 66A, Senieji Trakai) ypatingas dėmesys skiriamas vaikų fiziniam aktyvumui, sveikos gyvensenos įpročių ugdymui.

1.2. Ši programa pritaikyta Senųjų Trakų Kęstučio progimnazijos ikimokyklinio ugdymo grupių ugdymo procesui, atsižvelgiant į įstaigos savitumą, bendruomenės susitarimus ir vaikų poreikius. Programos tikslas – užtikrinti visapusišką vaiko raidą, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui augti, tyrinėti, kurti, bendrauti, patirti sėkmę ir džiaugsmą mokantis.

1.3. Programos įgyvendinimas grindžiamas tradicijų, kūrybiškumo ir įtraukties dermės principais. Siekiama, kad ugdymo(si) procesas būtų gyvas, patirtinis ir orientuotas į vaiką – jo poreikius, gebėjimus, jausmus bei individualų tobulėjimo tempą.

1.4. Senųjų Trakų Kęstučio progimnazijoje ypatingas dėmesys skiriamas vaikų fiziniam aktyvumui, sveikos gyvensenos įpročių ugdymui, emocinei savijautai, kūrybinei raiškai ir bendravimo kultūrai. Vaikai ugdosi tyrinėdami artimą gamtinę aplinką – mokyklos kiemą, parką, mišką, istorines Senųjų Trakų vietas, kurios tampa natūralia ir įkvepiančia mokymosi erdve.

1.5. Programos turinys orientuotas į vaikų saviraišką, smalsumo skatinimą, žaismės ir kūrybos patyrimą kasdienėje veikloje. Ugdymas grindžiamas projektiniu, patirtiniu ir žaidybinio pobūdžio mokymusi, kuris leidžia vaikams tyrinėti pasaulį per pojūčius, emocijas, judėjimą ir meninę raišką.

1.6. Svarbi programos dalis – įtraukusis ugdymas, užtikrinantis, kad kiekvienas vaikas, nepaisant gebėjimų, sveikatos ar kalbinių, socialinių, kultūrinių skirtumų, galėtų sėkmingai dalyvauti ugdymo(si) procese. Įtrauktis suprantama kaip visos bendruomenės susitarimas, kad visi vaikai yra svarbūs ir vertingi. Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai taiko diferencijuotas veiklas, individualius metodus bei kuria aplinką, kurioje kiekvienas vaikas jaučiasi priimtas, matomas ir išgirstas.

1.7. Didelis dėmesys skiriamas bendravimui ir bendradarbiavimui su šeima, pripažįstant tėvus svarbiausiais vaikų ugdymo(si) partneriais. Įtraukiant šeimas į bendras veiklas, renginius ir refleksijas, stiprinama bendruomenės kultūra, ugdymo tęstinumas tarp namų ir mokyklos.

1.8. Įgyvendinant šią programą, vadovaujamosi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos patvirtintomis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis (2023m. rugsėjo 4 d.

įsakymas Nr. V-1142) ir Trakų rajono ikimokyklinio ugdymo programa, kuriai pritarta Trakų rajono savivaldybės mero 2025 m. potvarkiu Nr. P1E-148.

1.9. Senujų Trakų Kęstučio progimnazijos ikimokyklinio ugdymo programa atspindi įstaigos misiją – auginti savimi pasitikinčius, kūrybingus, smalsius, sveikus ir įtraukties principais besimokančius vaikus, pasiruošusius tolesniam ugdymui(si) ir gyvenimui bendruomenėje, kupinoje pagarbos, šilumos ir atradimų džiaugsmo.

2. Regiono ypatumai

2.1. Trakų rajono savivaldybė, kurią sudaro aštuonios seniūnijos (Aukštadvario, Grendavės, Lentvario, Onušio, Paluknio, Rūdiškių, Senujų Trakų ir Trakų), esanti pietryčių Lietuvoje, yra išsaugojusi ypatingą gamtos, kultūros ir istorijos paveldą. Čia susipina unikalūs kraštovaizdžiai, turtinga istorinė praeitis bei daugiakultūrė aplinka.

2.2. Trakų rajonas garsėja vaizdingomis vietovėmis, daugybe ežerų ir miškų. Vienas iš įspūdingiausių gamtos objektų yra Galvės ežeras, kurio saloje stovi garsioji Trakų Salos pilis. Ežerai ir miškai kuria unikalią ekosistemą. Tai vietinių ir turistų mėgstamos poilsio bei rekreacijos zonos.

2.3. Trakai - istoriškai buvo multikultūrinis miestas, kuriame gyveno ir gyvena lietuviai, karaimai, totoriai, lenkai, rusai ir kitų tautybių žmonės.

2.4. Trakų rajonas – išskirtinis gamtos ir kultūros paveldo objektų įvairovė, dermė. Jame ne tik puikiai dera gamtinis ir kultūrinis kraštovaizdis, bet ir puoselėjamas įvairių tautų dvasinis paveldas – kultūra, tradicijos, tikėjimas, kalba. Savivaldybėje gausu Lietuvos istorijos ir kultūros paveldo vertybių. Nekilnojamąjį kultūros paveldą sudaro archeologinės vertybės (piliakalniai su gyvenvietėmis, pilkapiai, kapinynai, buvusios dvarų sodybos, piliavietės), mitologinės vietos, architektūros įžymybės (bažnyčios, sodybos, įvairūs pastatai, statinių kompleksai ir pan.), istorijos (kapinės, pavieniai kapai, susiję su svarbiais visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos įvykiais ar asmenybėmis) bei dailės (paveikslai, koplytėlės, koplytstulpiai, skulptūros, altoriai, kryžiai, kryželiai ir pan.) paminklai. Vertingiausi iš jų turizmo ir aktyvumo požiūriu yra Trakų Salos pilis, Pusiasalio pilis, Trakų senamiestis, Užutrakio, Lentvario, Aukštadvario dvarų pastatų ansambliai ir parkai, Žuklijų piliakalniai.

2.5. Trakuose ir aplinkiniuose miestuose, miesteliuose bei kaimuose reguliariai vyksta įvairūs kultūriniai renginiai: viduramžių tematikos šventės, muzikos festivaliai, koncertai, sporto varžybos, derliaus šventės bei kiti tradiciniai renginiai.

3. Požiūris į vaiką ir jo ugdymąsi

3.1. Programoje vadovaujamosi šiomis ankstyvojo ugdymo teorinėmis prieigomis:

3.1.1. sociokultūrinė/ kultūrinė istorinė teorija (Lev Vygotsky) - žaidimas yra svarbiausias vaiko raidos ir ugdymosi šaltinis ir būdas;

3.1.2. ekologinių sistemų teorija (Urie Bronfenbrenner)– procesas yra svarbiausias elementas raidos rezultatui;

3.1.3. Friedrich W. Froebel sistema, orientuota į savarankišką veiklą ir vaikų savigarbos bei pasitikėjimo savimi ugdymą.

3.2. Remiantis ankstyvojo ugdymo praktikų teorinėmis ištakomis atskleidžiamas požiūris į vaiką ir jo ugdymą.

3.2.1. Ankstyvajai vaiko raidai būdingas spartus netolygus augimas, veiksmų, mąstymo ir kalbos vystymosi nevienalaikiškumas. Kiekvieno vaiko raida ir ugdymasis pasižymi unikaliais bruožais. Mokytojas pasitiki vaiko natūraliomis galiomis augti ir ugdytis, sudaro sąlygas prigimtinėms galioms plėtoti, pripažįsta ir gerbia skirtynes, pasiekimų įvairovę, kuria galimybes skleisti vaikų individualumui.

3.2.2. Kiekvienas vaikas aktyviai mokosi, daugelį dalykų atranda pats, savu būdu ir laiku. Vaikai turi sumanymų, nuolat ieško naujų veiklų ir iššūkių, padedančių tobulėti. Mokytojas paremia vaikų iniciatyvas, parinkdamas jiems aktualų turinį ir veiklas.

3.2.3. Vaikų mąstymo sinkretiškumas, pasaulio kaip nedalomos visumos matymas suponuoja visuminį požiūrį į ugdymą(si). Vaikams aktyviai veikiant integruojamas fizinis, emocinis, socialinis ir pažintinis ugdymasis. Vaikų ugdymasis yra nuolatinis vidinių galių plėtojimas naujų patirčių pagrindu. Vaikų raidai ir ugdymui(si) svarbiausios yra jautrios socialinės sąveikos, grindžiamos dialogiškumo principu.

3.2.4. Vaikų tarpusavio dialoguose ir dialoguose su suaugusiaisiais konstruojamos bendros prasmės. Vaikų grupėje vyrauja nuomonių ir raiškos įvairovė, vaikai mokosi girdėti vienas kitą, skatinama mokymosi vieniems iš kitų kultūra. Darnų vaikų vystymąsi užtikrina vaiko raidą skatinantis ugdymasis. Siekiama turtinti, plėsti ir kompensuoti nepalankioje aplinkoje augančių vaikų patirtis, kuriamos vaikus ugdytis įgalinančios socialinės ir kultūrinės aplinkos.

4. Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

4.1. Programos turinį grindžiančios pamatinės vertybės:

4.1.1. **vaiko orumas** – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;

4.1.2. **vaiko gerovė** – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;

4.1.3. **saviraiškos laisvė** – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;

4.1.4. **lygiavertis dalyvavimas** – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymo(si) procese bei pašalinant ugdymo(si) kliūtis;

4.1.5. **lygiateisiškumas ir teisingumas** – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų;

4.1.6. **pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei** – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;

4.1.7. **bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas** – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis;

4.1.8. **kultūrinis tapatumas** – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją bei pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

4.2. Programa sukuria prielaidas, užtikrinančias pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių tenkinimą ir turtinimą:

4.2.1. **žaidimo poreikis** – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Nuolat stebėdami ir tinkamoje situacijoje jautriai įsitraukdami į žaidimus, vaikai ugdomi žaidimo gebėjimus;

4.2.2. **saugumo poreikis** – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdomi vaikus svarbu ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu;

4.2.3. **draugysčių poreikis** – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge;

4.2.4. **komunikavimo poreikis** – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūrinio ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonės ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus;

4.2.5. **pažinimo džiaugsmo poreikis** – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugtis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį;

4.2.6. **kūrybinės saviraiškos poreikis** – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybinės galios per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškų, ir kryptingų veiklų galimybės, padedančios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių;

4.2.7. unikalūs kiekvieno vaiko poreikis - sukuria prielaidas atliepti ir tenkinti unikalios kiekvieno vaiko poreikius, tarp jų ir specialiuosius ugdymosi poreikius.

5. Tėvų lūkesčiai

5.1. Mokykloje užtikrintas psichologinis ir fizinis vaiko saugumas. Vaikai mokomi pagarbiai elgtis ir laikytis taisyklių, pasitikėti savimi ir rūpintis kitais.

5.2. Ugdymo procese skatinama visa pusiška vaiko raida, ugdomas emocinis intelektas, saviraiška, kūrybiškumas, komunikabilumas ir lankstus mąstymas. Mokykla tenkina individualius vaikų poreikius, taiko įtraukujį ugdymą.

5.3. Edukacinė aplinka yra pritaikyta vaikų poreikiams, su tam tikrai veiklai tinkamomis priemonėmis, skatinančiomis tyrinėti, žaisti ir ugdytis. Sudarytos sąlygos prasmingai veiklai lauko edukacinėje erdvėje ir už mokyklos ribų.

5.4. Mokytojas dalijasi informacija, supažindina su ugdymo programa, tikslais, uždaviniais, bendradarbiauja su švietimo pagalbos ir kitais specialistais, įtraukia tėvus į ugdomąją veiklą, organizuoja veiksmingą ir tikslingą ugdymą(si). Aptaria su tėvais vaiko pasiekimus ir daromą pažangą.

II SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO(-SI) PRINCIPAI

6. Svarbiausi ikimokyklinio ugdymo principai užtikrina ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingą ugdymo(si) kokybę. Jie gali būti papildyti kitais mokyklai aktualiais, bet neprieštaraujančiais toliau pateiktiems svarbiausiems principams:

6.1. **ugdymo(si) ir priežiūros vienovės** – kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį;

6.2. **vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės** – ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;

6.3. **sociokultūrinio kryptingumo** – ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;

6.4. **integralumo** – siekiama visuminės vaiko raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas. Ugdymo turinys yra vientisas ir neskaidomas;

6.5. **įtraukties** – sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;

6.6. **žaismės** – žaismingumas yra viso ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindinis bruožas, o žaidimas svarbiausia savarankiška vaiko veikla;

6.7. **aktyvaus ugdymo(si)** – vaikas patirtį kaupia pats aktyviai veikdamas, bandydamas, eksperimentuodamas, bendraudamas ir bendradarbiaudamas, sąveikaudamas su aplinka ir daiktais;

6.8. **lėtojo ugdymo (si), užtikrinančio gilų įsitraukimą** – skiriama pakankamai laiko kasdiennei rutinai, tyrinėjimams, kūrybinei ir kt. veiklai;

6.9. **reflektyvaus ugdymo(si)** – drauge su vaikais pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę, savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);

6.10. **šėimos ir mokyklos partnerystės** – mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

6.11. Principai užtikrinantys ugdymo(si) kryptingumą.

III SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) TIKSLAS, UŽDAVINIAI

7. **Ikimokyklinio ugdymo tikslas** – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

8. Tikslui pasiekti keliama **uždaviniai**:

8.1. **lanksčių ir individualizuotų ugdymo kontekstų kūrimas**: kurti įvairiapusių, estetiškų ugdymo(si) kontekstus vidaus ir lauko aplinkose, užtikrinant vaikams pasirinkimo galimybes, numatant priemones, padedančias kiekvienam vaikui, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, įsitraukti ir įveikti veiklos iššūkius;

8.2. **integracija su šeima ir bendruomene**: įtraukiant šeimas ir vietines bendruomenes į vaikų ugdymosi procesą, sukurti bendrą viziją, kuri padės stiprinti šeimos bei bendruomenės vienybę ir bendradarbiavimą;

8.3. **komunikacijos ir bendradarbiavimo įgūdžių plėtra**: pritaikant kasdienių veiklų žaismingumą, plėtoti vaikų komunikacijos ir bendradarbiavimo įgūdžius, kuriant dialogo ir kalbų įvairovės kontekstus;

8.4. **kultūrinio ir socialinio jautrumo skatinimas**: užtikrinti, kad vaikai galėtų pažinti įvairias kultūras, įskaitant šeimos, mokyklos grupės, regiono ir bendruomenės vertybes bei tradicijas, drauge ugdamt pagarbą įvairovei. Sudaryti sąlygas, palankias žodinei ir nežodinei komunikacijai, kalbų ir raiškos formų pažinimui;

8.5. **lankstaus mąstymo ir kūrybiškumo skatinimas**: atsižvelgiant į prigimtinių vaikų smalsumą, skatinti vaikų lankstų mąstymą ir kūrybiškumą, suteikiant jiems galimybę eksperimentuoti su įvairiomis priemonėmis, sprendžiant kūrybinius iššūkius;

8.6. **integruoti mokėjimą mokytis į visas ugdymo sritis**: skatinti refleksiją ir įsivertinimą, sudaryti galimybes tyrinėti ir eksperimentuoti, nuosekliai ugdyti gebėjimą suprasti patį mokymosi procesą ir išbandyti bei taikyti įgytą patirtį realiose situacijose.

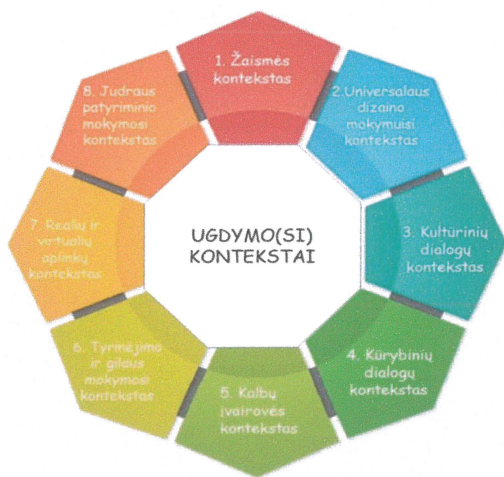
IV SKYRIUS

VAIKŲ UGDYMO(SI) KONTEKSTAI

9. Mokyklos aplinkoje ir už jos ribų (parke, prie ežero, miške, mieste, muziejuose ir kt.) kuriami vaikų emocinį ir fizinį saugumą užtikrinantys ugdymo(si) kontekstai, kurių bendrakūrėjai yra vaikai.

9.1. Ugdymo(si) kontekstai kuriami taip, kad būtų saugūs, atviri vaikų iniciatyvoms, skatinantys kūrybiškumą ir veikimą. Vaikai gali laisvai pasirinkti veiklas, priemones, laiką ir bendradarbiavimo būdus, tai turi įtakos lavinant skirtingus jų gebėjimus ir interesus. Mokytojai nedominuoja, bet prisitaiko prie vaikų poreikių, veikdami kaip pagalbininkai ar kūrėjai. Vaikų veikloje pabrėžiama tyrinėjimo, žaismingumo, kūrybiškumo, judrumo ir kultūrinių dialogų svarba, atsižvelgiama į skirtingus vaikų poreikius ir gebėjimus.

9.2. Mokyklos bendruomenė pasirenka rekomenduojamus ugdymo(si) kontekstus, aktualius mokyklos ugdymo aplinkai.

V SKYRIUS

UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

10. Ugdymo turinį mokytojai planuoja orientuodamiesi į vaiko ugdymosi pasiekimus. Vaikų ugdymo(si) rezultatus nusako šios pasiekimų sritys ir jas sudarantys dėmenys:

10.1. **kasdieniai gyvenimo įgūdžiai** – asmeniniai valgymo ir mitybos įgūdžiai; kūno švaros ir aplinkos tvarkos palaikymo įgūdžiai; saugaus elgesio įgūdžiai;

10.2. **fizinis aktyvumas** – stambiosios motorikos įgūdžiai ir fizinės vaiko ypatybės; smulkiosios motorikos įgūdžiai, rankų ir akių koordinacija;

10.3. **emocijų suvokimas ir raiška** – savo jausmų raiška, suvokimas ir pavadinimas; kitų žmonių jausmų atpažinimas ir tinkamas reagavimas į juos; savo ir kitų žmonių jausmų apmąstymas;

10.4. **savireguliacija ir savikontrolė** – gebėjimas nusiraminti, atsipalaiduoti; savo dėmesio, jausmų raiškos ir elgesio valdymas; gebėjimas laikytis susitarimų, taisyklių;

10.5. **savivoka ir savigarba** – savo kūno pažinimas; asmeninio tapatumo jausmas ir teigiamas savęs vertinimas; bendrystės su šeima ir grupe jausmas; kalbinio, tautinio ir pilietinio tapatumo jausmas;

10.6. **santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais** – gebėjimas užmegzti geranoriškus santykius su kitais vaikais ir suaugusiaisiais; gebėjimas atpažinti ir pripažinti savo ir kitų panašumus bei skirtumus; gebėjimas bendrauti, mokymasis bendradarbiauti, gebėjimas prisidėti prie grupės gerovės kūrimo;

10.7. **aplinkos pažinimas** – socialinės ir kultūrinės aplinkos pažinimas; gamtinės aplinkos pažinimas; pagarba gyvybei ir aplinkai;

10.8. **matematinis mąstymas** – skaičiaus pajauta, samprotavimai apie kiekį ir duomenis; mato pajauta ir išmatuojamų dydžių palyginimas; geometrinių modelių pažinimas;

10.9. **skaitmeninis sumanumas** – gebėjimas tikslingai naudoti skaitmenines priemones; elementaraus skaitmeninio turinio kūrimas; saugus naudojimas išmaniaisiais įrenginiais; veiksmų sekų naudojimas problemoms spręsti;

10.10. **kalbų supratimas** – gebėjimas klausytis ir suprasti kitų kalbėjimą bei reaguoti į nežodinę raišką; gebėjimas suprasti įvairiomis formomis (simboline, garsine, grafine, vaizdine, žodine) perteikiamas prasmės; domėjimasis tekstu, raidėmis ir simboliais; gebėjimas suprasti amžių atitinkančius meninius ir informacinius tekstus;

10.11. **kalbinė raiška** – gebėjimas išreikšti patirtį, jausmus ir mintis, įsitraukti ir plėtoti pokalbį; gebėjimas pasakoti, atpasakoti, apibūdinti, kurti, aiškinti taikant nežodines ir žodines raiškos priemones; gebėjimas komunikuoti paprastomis rašytinės raiškos formomis;

10.12. **estetinis suvokimas** – nusiteikimas estetiškai patirti, jausmus ir džiaugsmui; aplinkos, žmonių santykių, meno, savo ir kitų kūrybos grožio pajauta; jautrumas meno raiškos ir kitokios kūrybos įvairovei; jautrumas ir emocinių grožio išgyvenimų prisiminimas, apmąstymas ir dalinimasis su kitais;

10.13. **meninė raiška** – tyrinėjimas ir eksperimentavimas pasitelkiant įvairias menines priemones ir formas; raiška skirtingomis meninėmis priemonėmis ir būdais; menų kalbų vertingumo supratimas, jų aptarimas ir pasirinkimas;

10.14. **kūrybiškumas** – kūrybinių idėjų tyrinėjimas, fantazavimas, spontaniškas išbandymas, atkartojimas; kūrybinių idėjų plėtojimas ir įgyvendinimas (improvizavimas, komponavimas ir interpretavimas); savo ir kitų kūrybos reflektavimas, kūrybinių sprendimų pasirinkimas ir pritaikymas;

10.15. **tyrinėjimas** – domėjimasis, eksperimentavimas, gebėjimas kelti klausimus, numatyti; gebėjimas taikyti įvairius tyrinėjimo būdus ir priemones; gebėjimas atliepti, apmąstyti, aptarti tyrinėjimo procesą ir atradimus;

10.16. **problemų sprendimas** – gebėjimas atpažinti problemą; gebėjimas ieškoti problemos sprendimo būdų ir juos įgyvendinti; gebėjimas atsižvelgti į savo sprendimo pasekmes;

10.17. **gebėjimas žaisti** – gebėjimas žaidime laikytis prisiimto vaidmens; gebėjimas koordinuoti žaidimo veiksmus su kitais žaidėjais; gebėjimas organizuoti žaidimo erdvę; gebėjimas kurti žaidimo siužetą;

10.18. **mokėjimas mokytis** – gebėjimas įsitraukti į dominančią veiklą; pastangos kryptingai veikti įgyvendinant ketinimą ar tikslą; gebėjimas stebėti savo ir bendro veikimo pažangą bei koreguoti procesą; gebėjimas reflektuoti savo veiklos procesą ir rezultatą.

11. Visos ugdymosi sritys yra lygiavertės, plėtojamos integraliai, nes yra glaudžiai tarpusavyje susijusios ir papildo bei išplečia viena kitos ribas. Ugdymas individualizuojamas ir diferencijuojamas pagal vaikų poreikius, gebėjimus ir kitus ypatumus.

12. Temos ugdymosioms veikloms yra sąlyginės, dažniausiai formuluojamos probleminiu klausimu, yra atsižvelgiama į vaikų inicijuojamas idėjas ir iššūkius. Trukmės laikas gali būti skirtingas – laiko skiriama tiek, kiek vaikams ir mokytojams jo prireikia.

13. Planuodamas ugdymą(-si) mokytojas iš anksto tikslingai numato galimus komunikavimo su vaikais būdus ir priemones vaikų aktyvumui paskatinti ir palaikyti.

13.1. Planuodamas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymą(-si) mokytojas kartu su švietimo pagalbos specialistais iš anksto numato galimas veiklos kliūtis ir susitaria dėl priemonių bei būdų, kurie padėtų vaikams lengviau įsitraukti, bendrauti ir bendradarbiauti su kitais vaikais, atlikti veiklą ir mokytis.

14. Vaikams sudaromos galimybės rinktis veiklą ir priemones, siekiant numatyto rezultato, skatinama turėti savo ketinimą, idėją. Sudarytos sąlygos žaisti po vieną, grupelėmis ar visiems kartu. Veiklos turinį mokytojas koreguoja stebėdamas vaikų susidomėjimą kiekviena tema, reflektuodamas jų patirtį, tardamasis su vaikais.

15. Pagrindinės, viena kitą papildančios ugdomosios veiklos yra vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla:

15.1. **vaikų žaidimas** yra paties vaiko kuriama ir valdoma veikla, kai sutelkiamos visos jau įgytos ir plėtojamos galios. Mokytojas stengiasi palaikyti kasdienių veiklų žaismingumą, skatina vaikus žaisti judesiais, pojūčiais, emocijomis, kalba, vaizduote, mintimis, siekia vaikų savarankiško žaidimo ir žaismingo ugdymo(si) darnos;

15.2. **patirtinės veiklos** yra vaiko ugdymasis veikiant: pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliuojant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus.

16. Pagrindinis patirtinio ugdymo(si) metodas – **projektinė veikla, kuri taikoma keliais etapais:**

16.1. mokytojas, tam tikrą laiko tarpą stebėjęs vaikus, pasirenka galimą projekto temą, tikslą ir turinį bei numato būdus, kaip sudominti vaikus projektine veikla;

16.2. vaikai dalijasi savo patirtimi, samprotauja, spėlioja, fantazuoja, kartu aptaria projekto galimybes, numato tikslą;

16.3. mokytojas kartu su vaikais kuria projekto vykdymo planą, aptaria, kokių priemonių gali prireikti, pasiūlymus fiksuoja;

16.4. mokytojas, įgyvendindamas vaikų pasiūlymus, stebi jų susidomėjimą, spontaniškai kylančias idėjas ir, esant reikalui, koreguoja projektinės veiklos turinį;

16.5. projekto pabaigoje mokytojas, atsižvelgdamas į vaikų pasiekimus, išklauses jų nuomones, numato idėjas, kurias vaikai galėtų plėtoti kito projekto metu.

17. Mokytojai, plėtodami **STEAM veiklas**, taiko mokslinį metodą – tam tikrų veiksmų seką, kurią reikia atlikti, norint rasti atsakymą į kokios nors srities mokslinį klausimą. Seką sudaro keturi elementai: stebėjimas (klausimo iškėlimas), hipotezė (spėjimo numatymas), bandymas ar eksperimentas (hipotezės prielaidų patikrinimas) ir duomenų analizė bei apibendrinimas (gautų duomenų nagrinėjimas, visumos suskaidymas į dalis arba kurios nors dalies išskyrimas iš visumos bei gautų duomenų apipavidalinimas ir pristatymas). Vaikai stebi aplink vykstančius reiškinius, įvykius, procesus, kelia klausimus. Mokytojai skatina prognozuoti ir bandyti nuspėti galimą rezultatą. Iš pradžių vaikai spėlioja ir tik atlikę bandymus ima suvokti galutinį rezultatą, kurį išanalizuoja, jį pavaizduoja jiems priimtina forma – hipotezė pasitvirtino ar ne.

18. Atsižvelgdami į išsikeltus ugdomosios veiklos uždavinius, mokytojai renkasi ir kitus metodus, skatinančius prasmingą vaikų ugdymą(-si):

18.1. **žodinius**, kurie suteikia galimybę perduoti informaciją ir natūraliai bendrauti (pasakojimai, samprotavimai, pokalbiai, dialogai, pasakų sekimas, naudojimasis spausdintais ir virtualiais šaltiniais ir pan.);

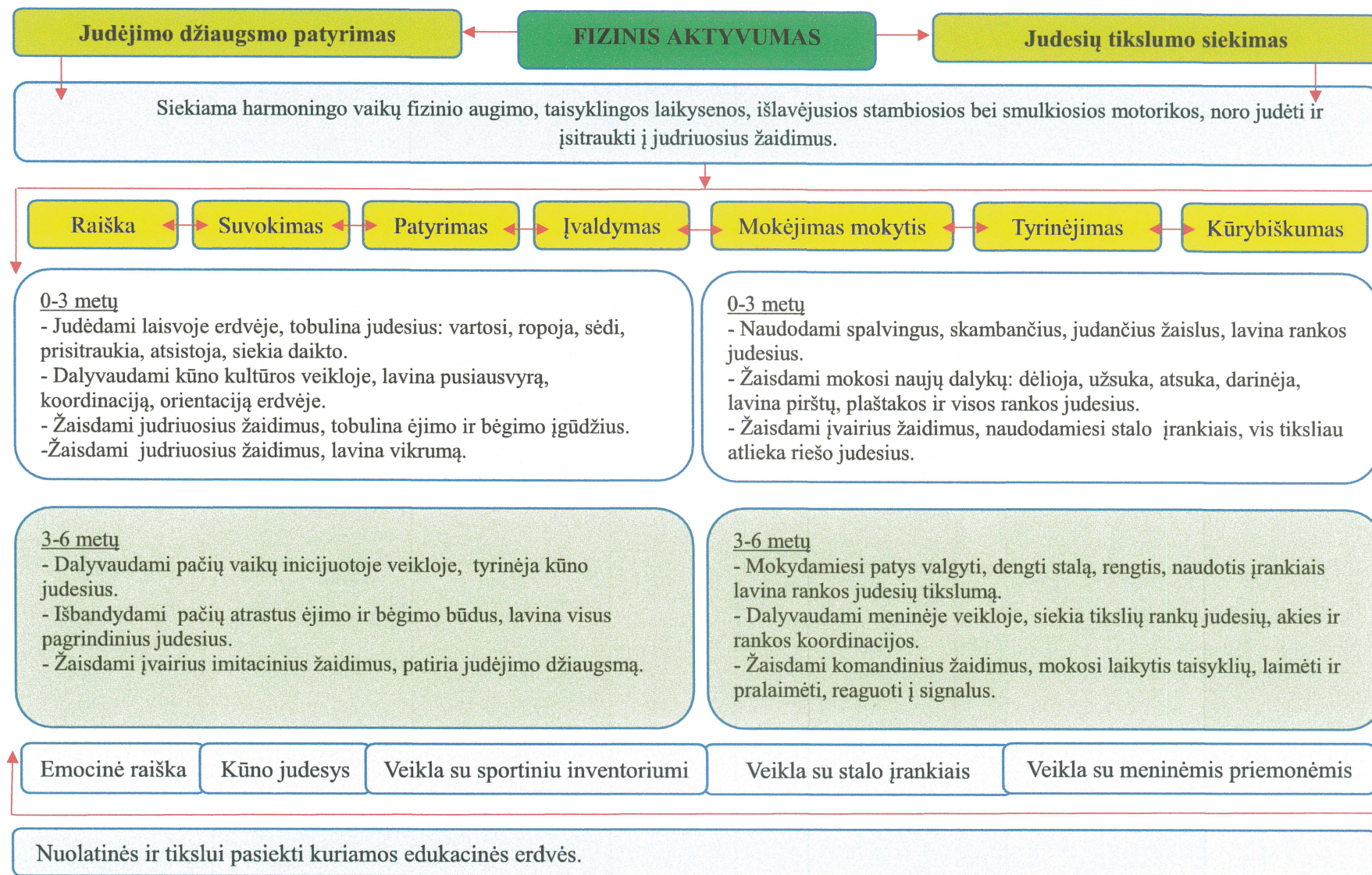
18.2. **vaizdinius**, kurie padeda formuoti suvokimą apie supančio pasaulio objektus ir reiškinius (piešiniai, paveikslėlių analizė ir aptarimas, demonstravimas, stebėjimas ir pan.);

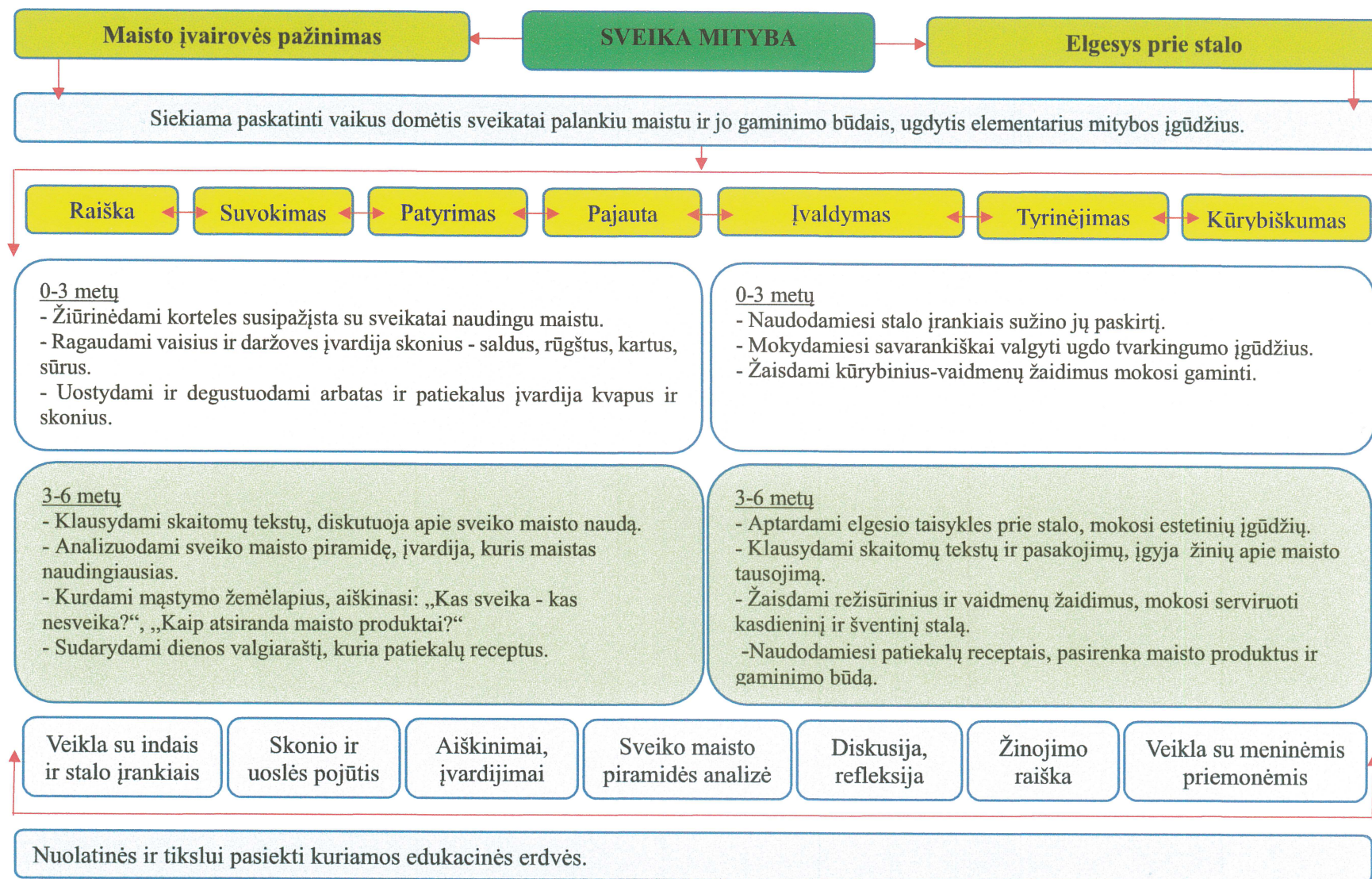
18.3. **patirtinius**, kurie padeda pažinti ir suprasti supančią aplinką veikiant praktiškai (ekskursijos, žygiai, eksperimentavimas, tyrinėjimas laboratorijoje, veiklos įvairiose lauko ir vidaus edukacinėse erdvėse, meniniuose pleneruose, kūrybinėse dirbtuvėse, įvairūs vaikų rankų darbai, veikla naudojant įvairias technines, interaktyvias priemones ir pan.);

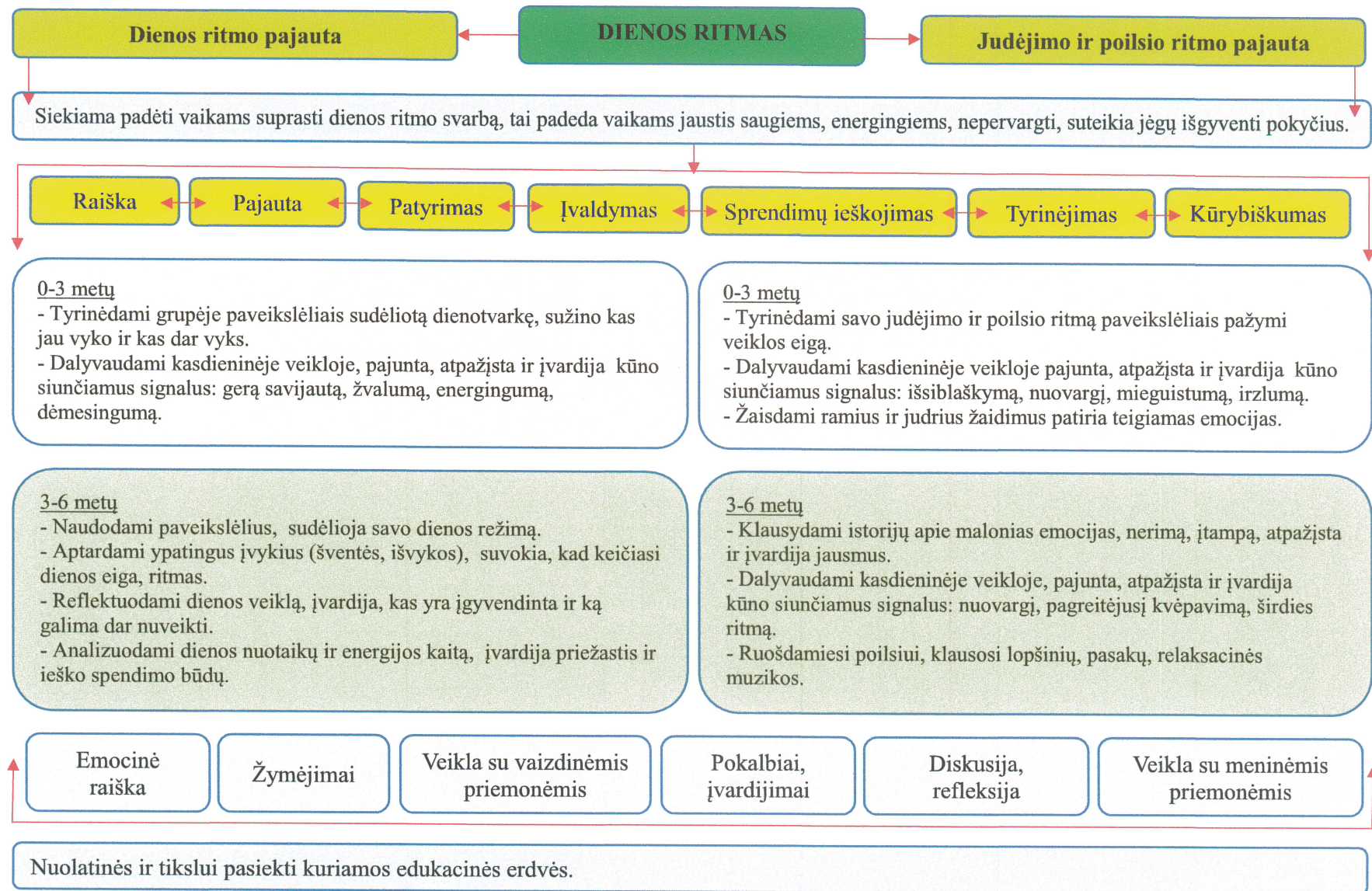
18.4. **kūrybinius**, kurie sudaro sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas, ieškoti problemų sprendimo būdų („minčių lietus“, mąstymo žemėlapiai, naujų idėjų siūlymas, vaikų idėjų išplėtojimas, problemų sprendimas).

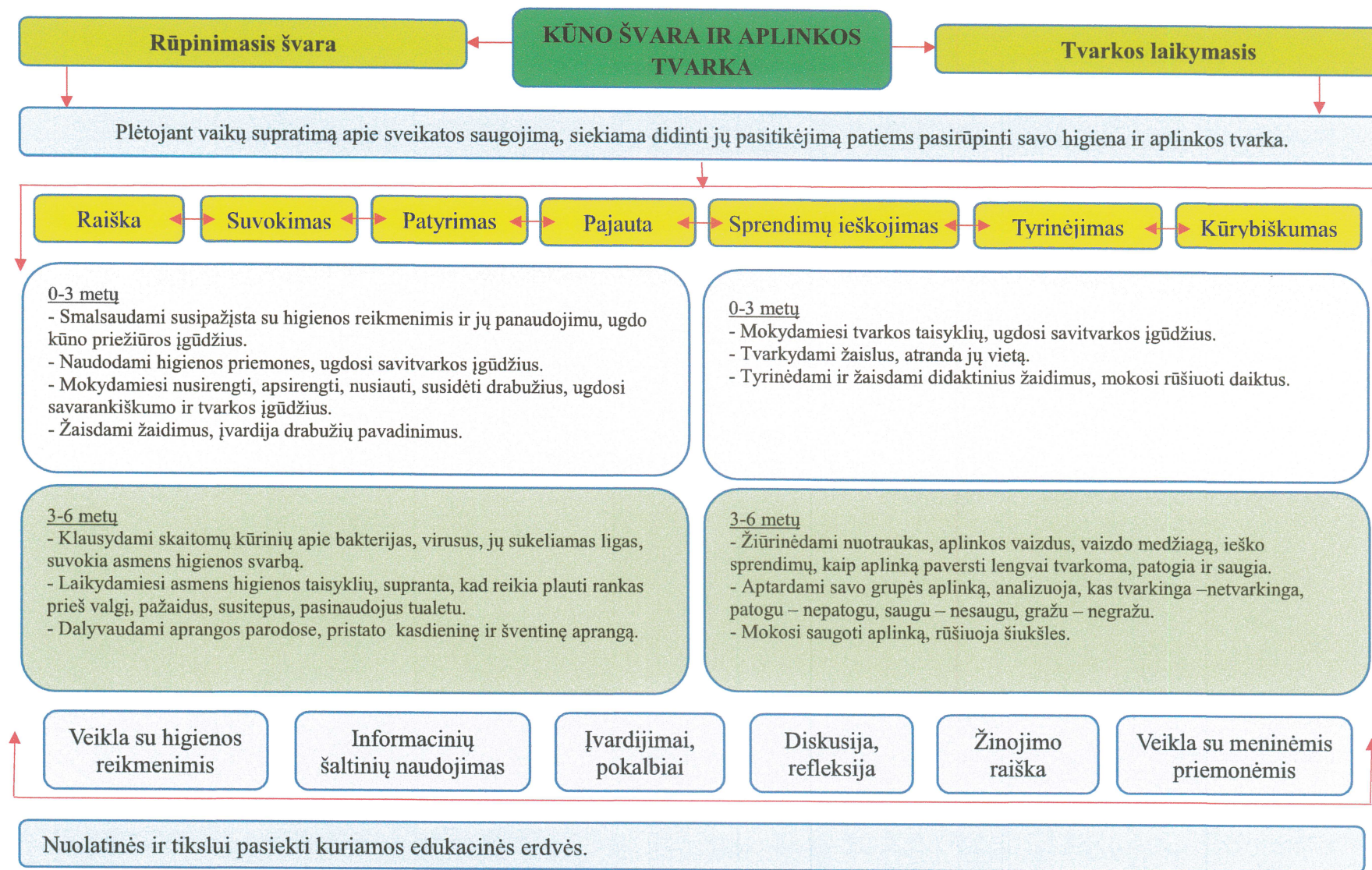
19. Ugdymo turinio įgyvendinimui kuriama saugi, vaikų amžių, poreikius ir gebėjimus atitinkanti aplinka. Ji keičiama pagal ugdomosios veiklos temą, stengiantis atitinkamomis priemonėmis sužadinti vaikų emocijas, paskatinti jų norą tyrinėti, kurti, žaisti, judėti. Aplinkoje turi būti pakankamai tikslingų, veiksmingų, saugių, funkcionalių priemonių, medžiagų ir kitų išteklių, kuriuos vaikai panorėję gali pasirinkti ir spontaniškai įtraukti į savo veiklą. Stengiamasi kuo dažniau naudoti natūralias medžiagas, kurias galima rasti artimoje aplinkoje ir gamtoje. Mokytojai kuria tokias situacijas, kad vaikai galėtų pamatyti, paliesti, išbandyti ir susipažinti su kuo įvairesnėmis priemonėmis. Vaikai turi turėti galimybę veikti prie šviesos stalo, interaktyvios smėlio dėžės, interaktyvių grindų, „Pojučių dėžučių“, mokytis ir žaisti su edukaciniais robotukais, stebėti ir analizuoti vaizdo medžiagą, demonstruojamą interaktyvioje lentoje, naudojant projektorių, kompiuterį, planšetę, tyrinėti panaudojant tikrus prietaisus ir įrankius. Ugdymo(si) procesas vyksta ne tik grupės aplinkoje, bet ir kitose mokyklos erdvėse: koridoriuose, salėje, laboratorijoje, metodiniame centre, lauko ir už mokyklos ribų esančiose edukacinėse erdvėse.

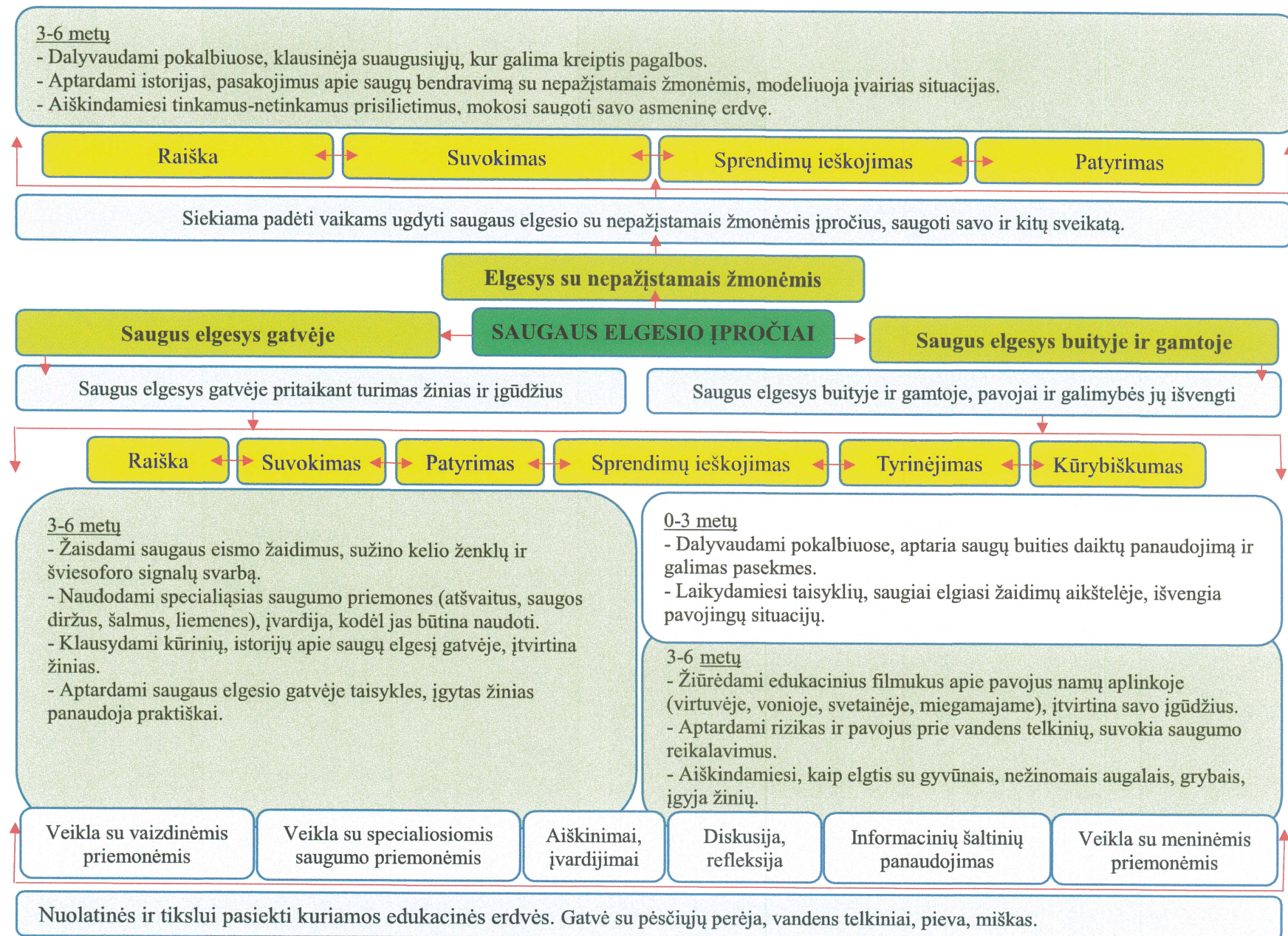
20. Ugdymo(si) sritis „Vaiko sveikata ir gerovė“.

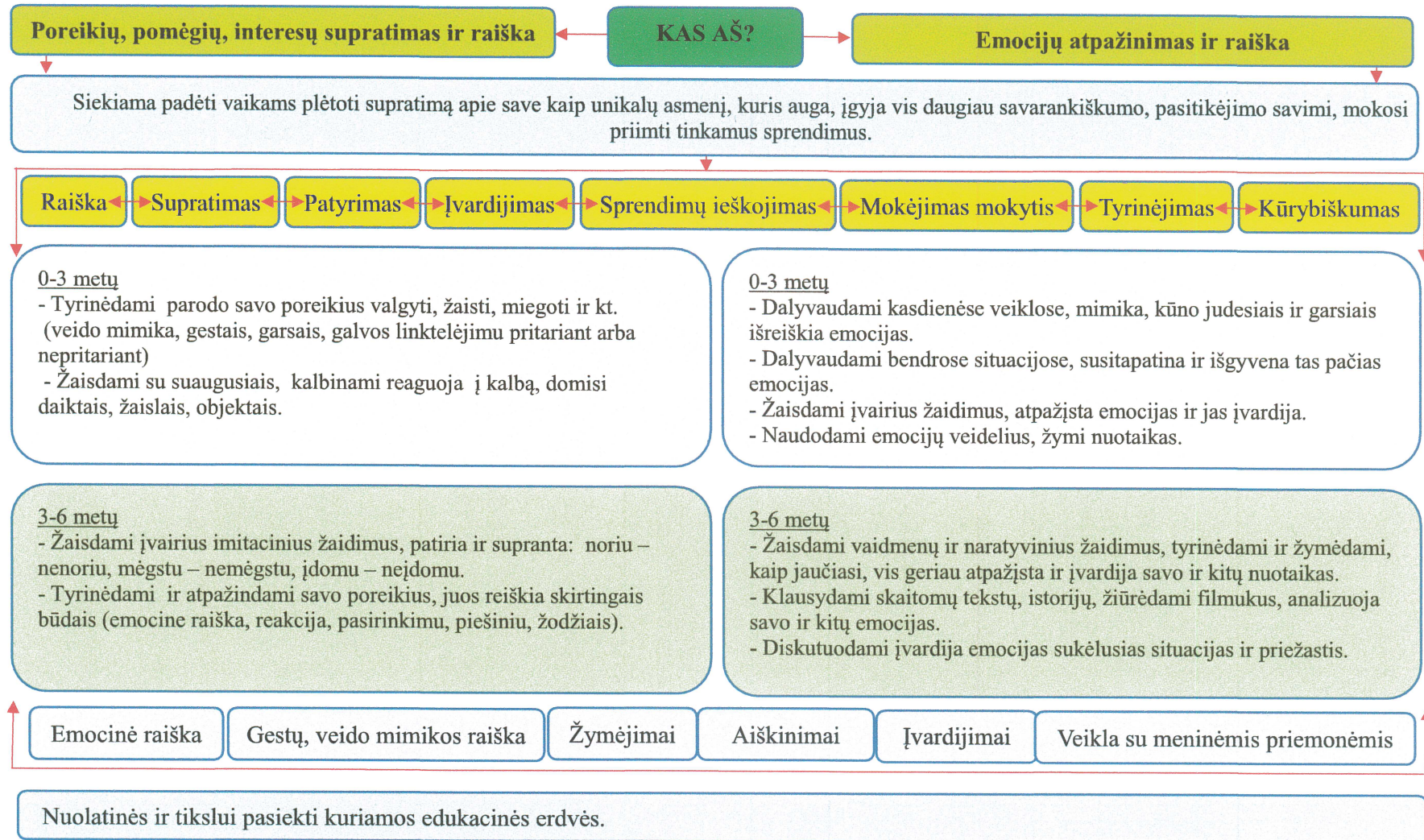

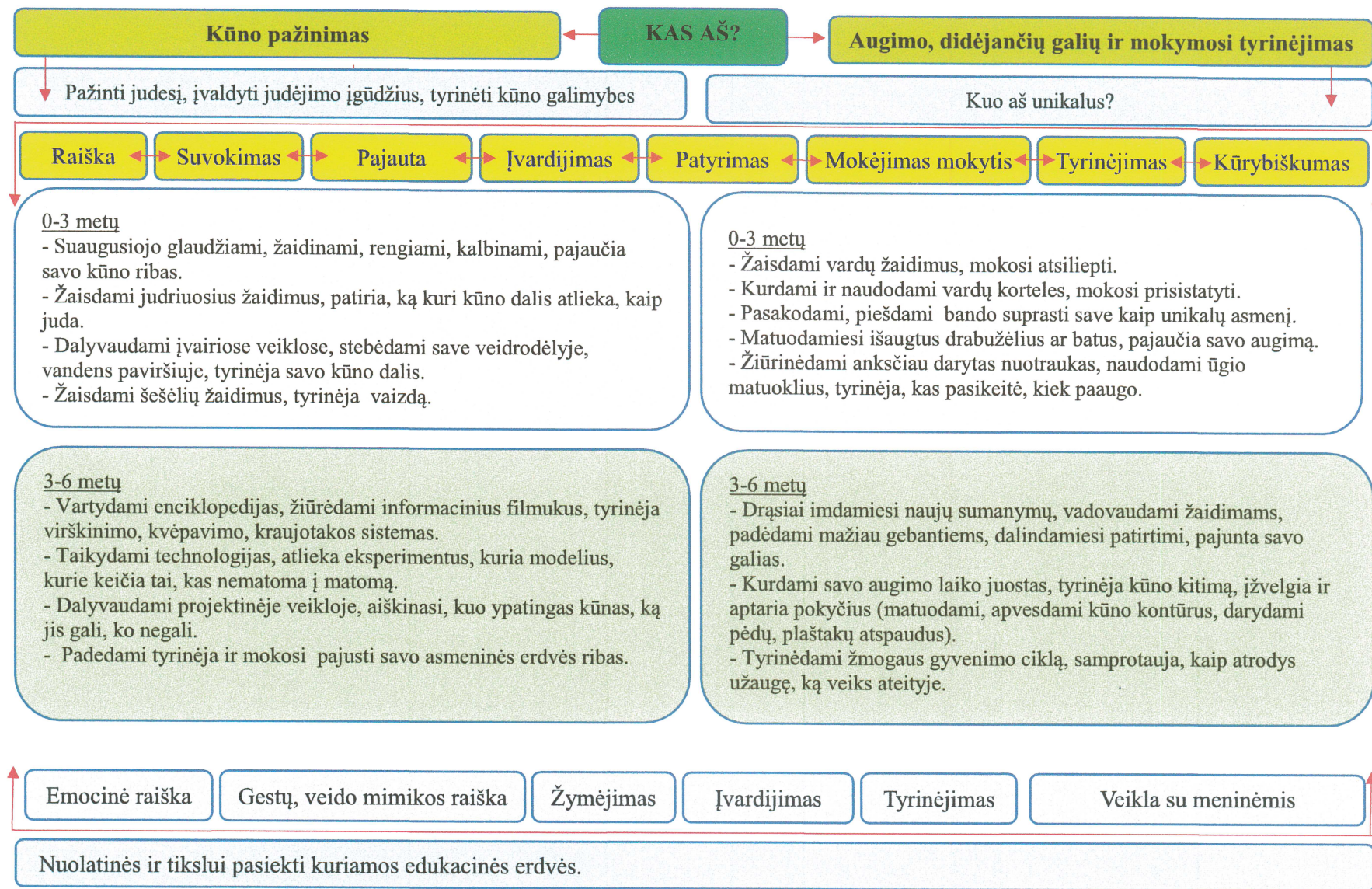

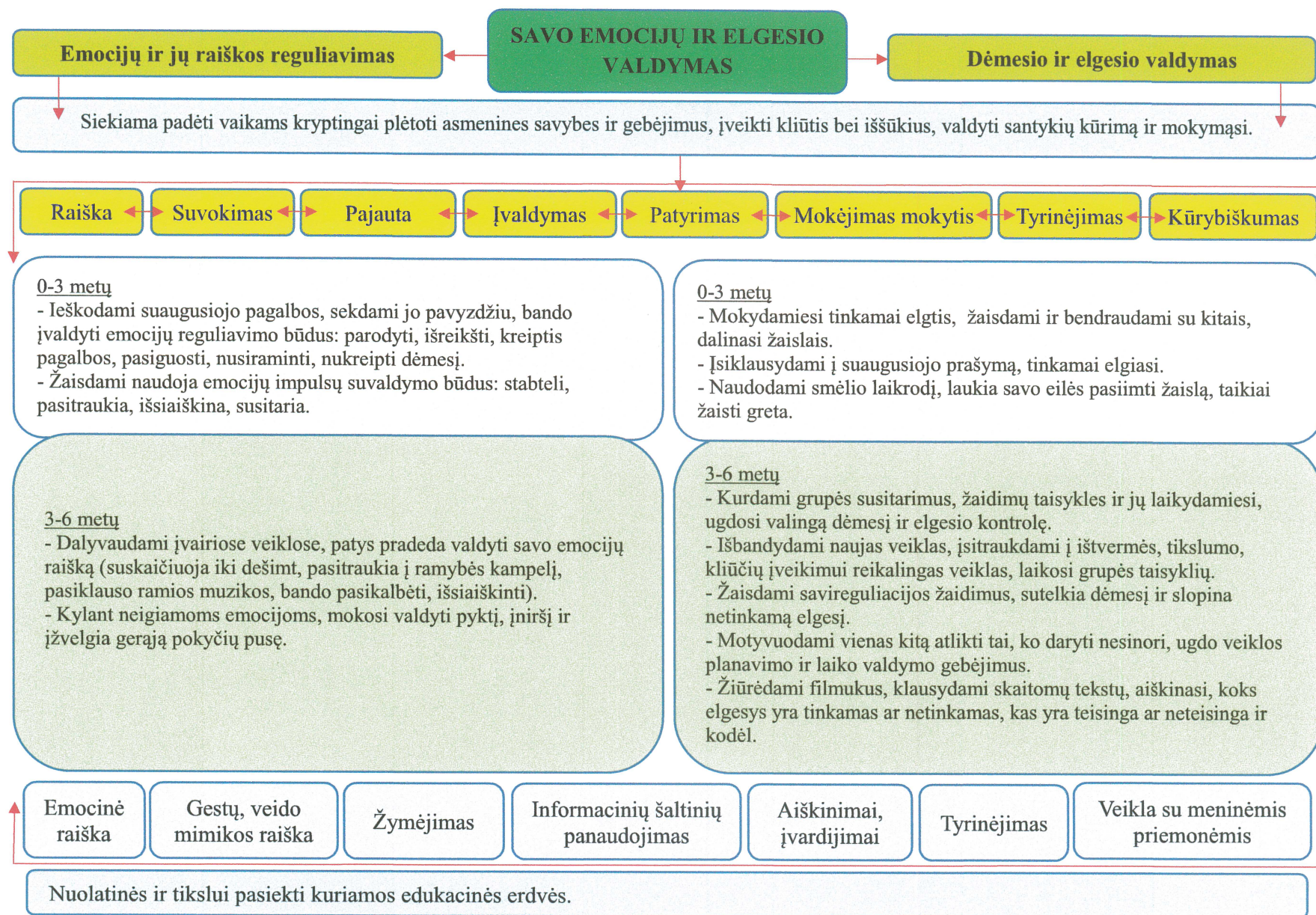

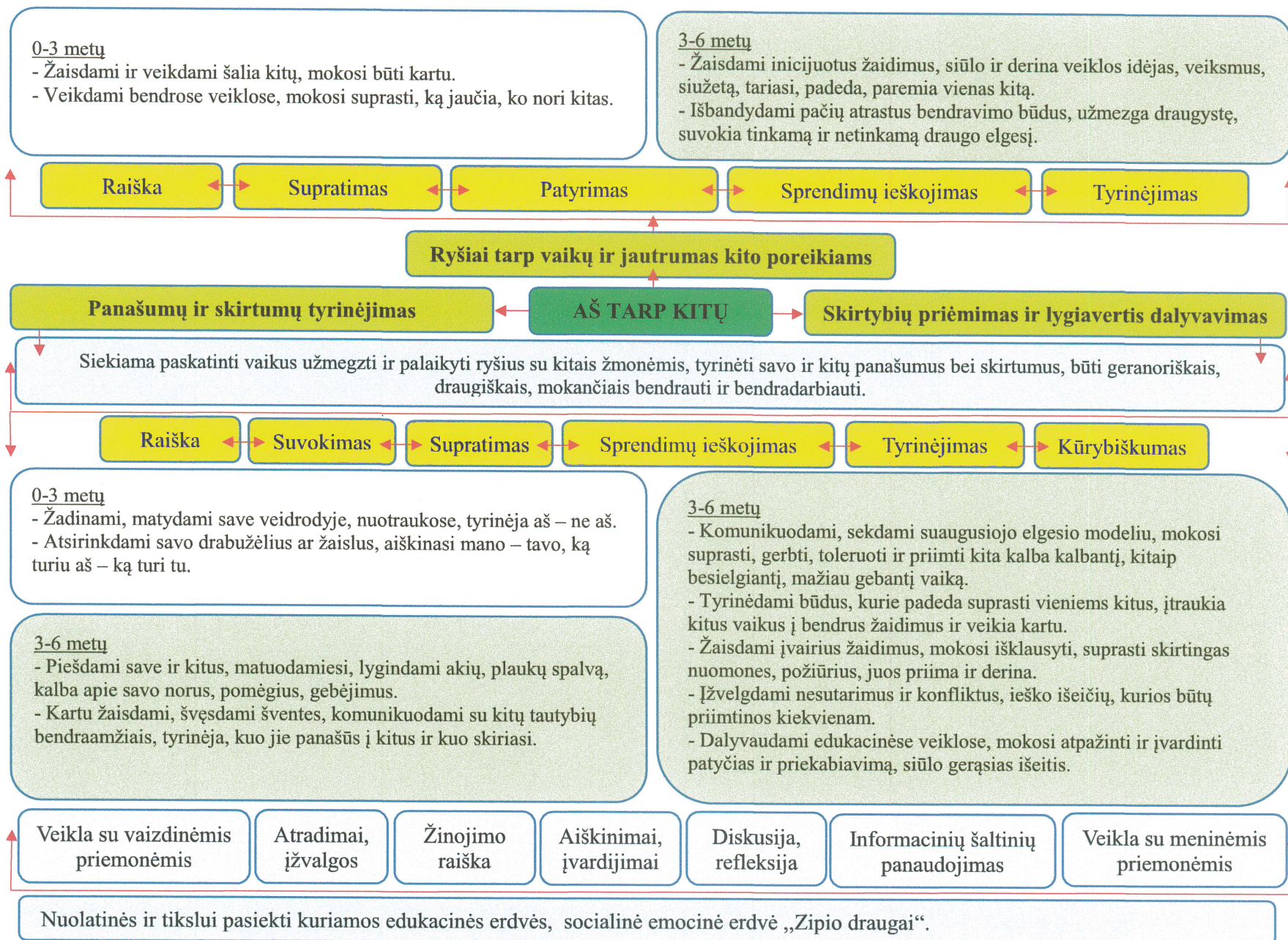

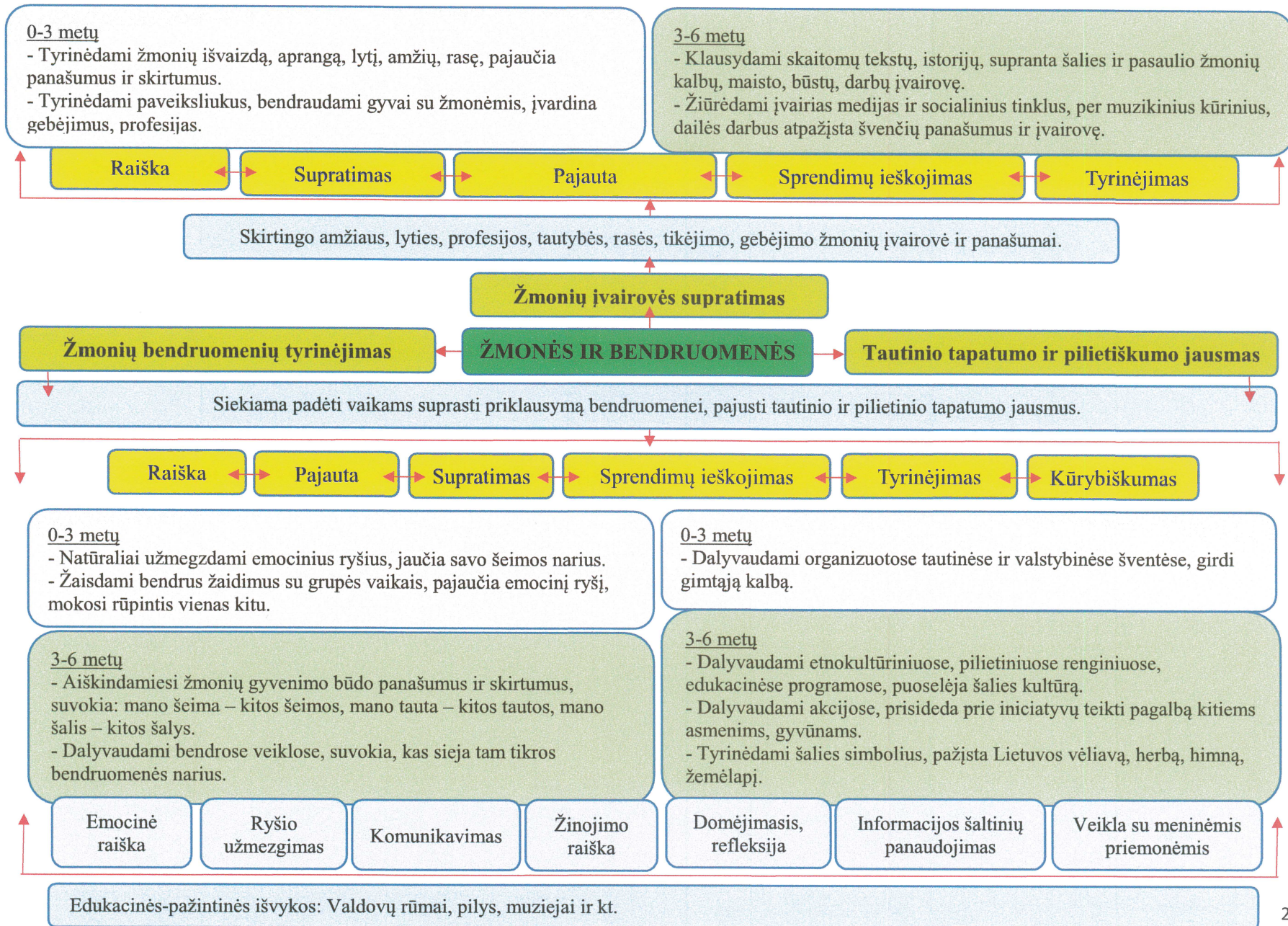
21. Ugdymo(si) sritis „Vaikas ir bendruomenė“

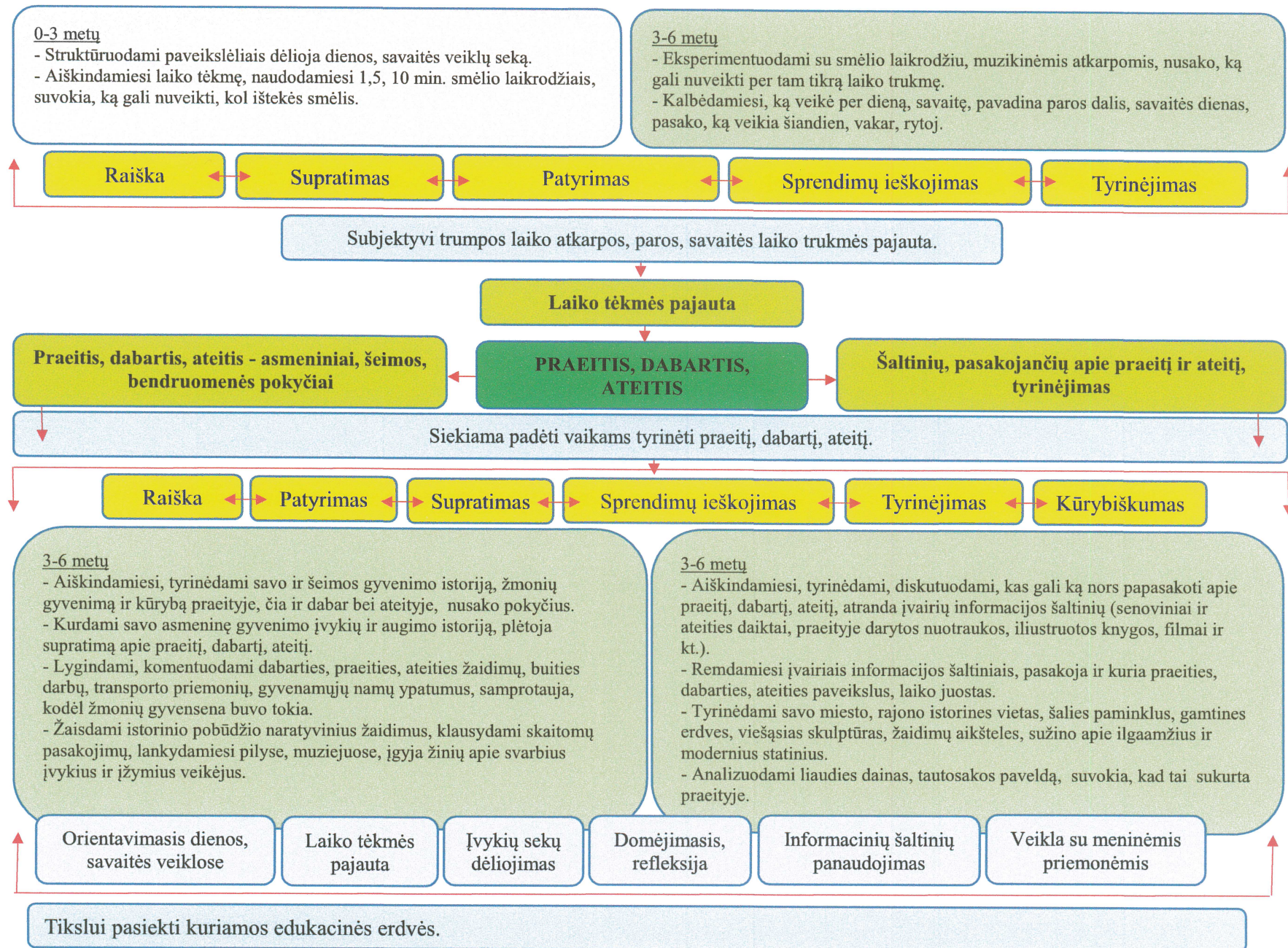

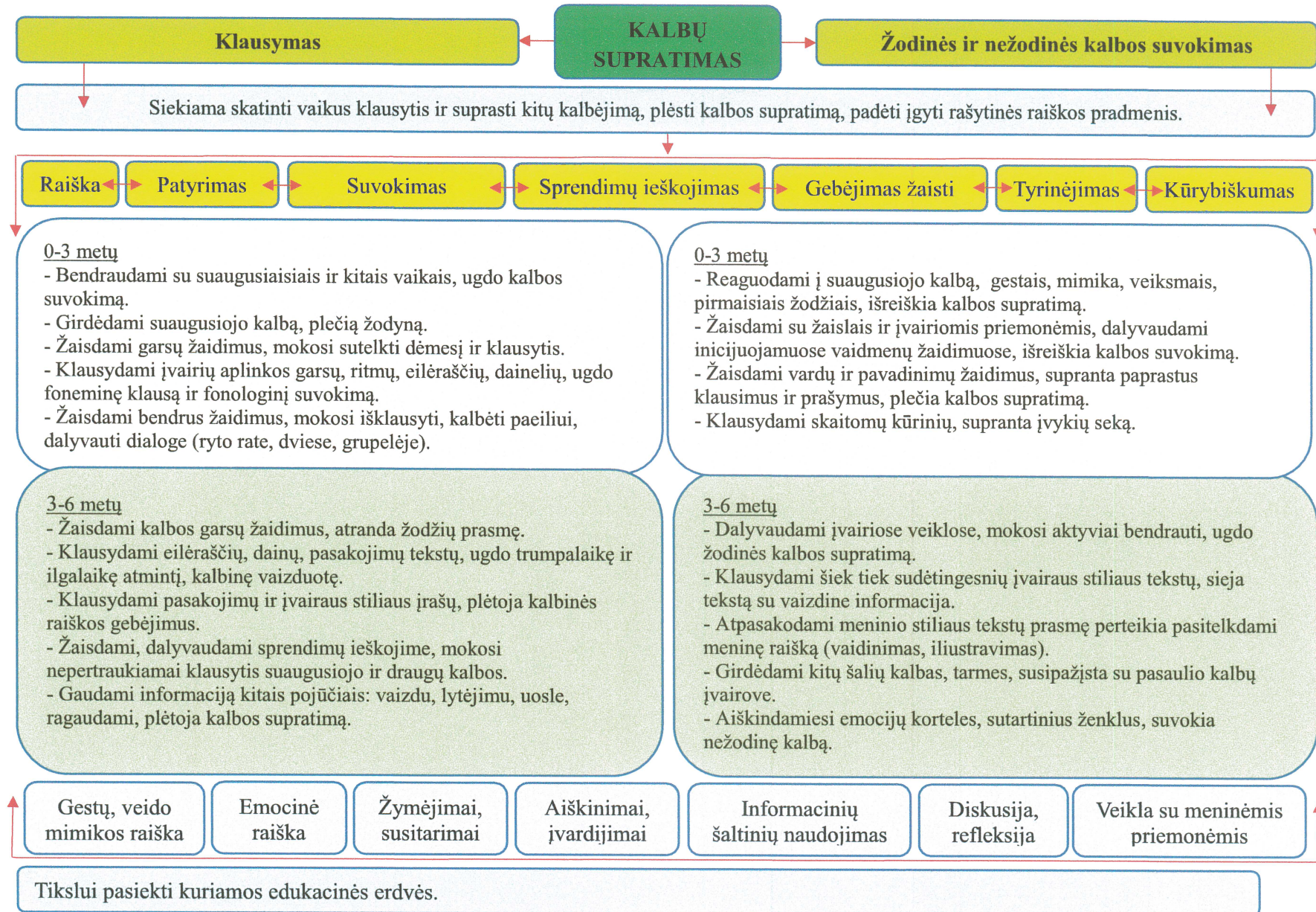

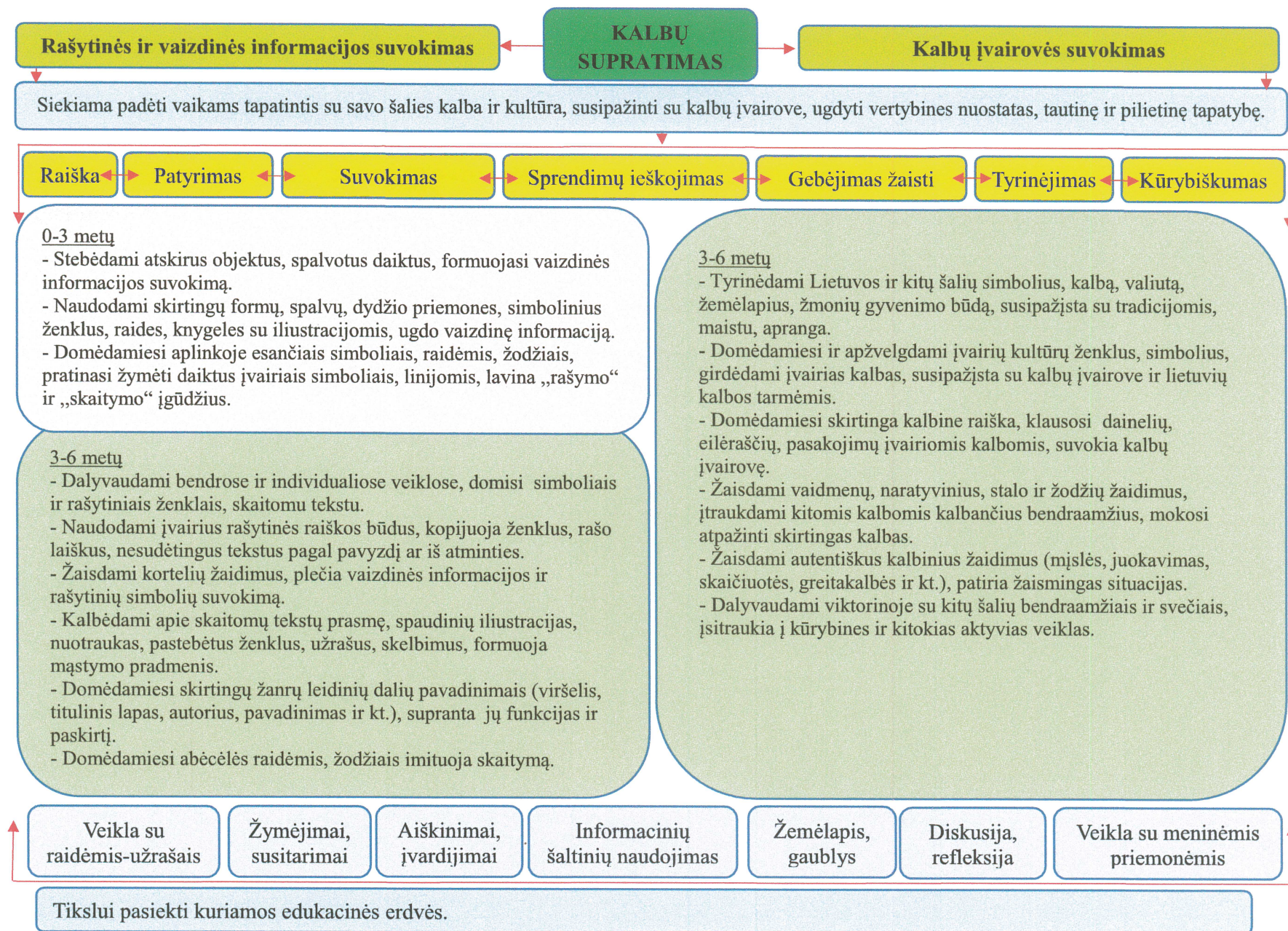

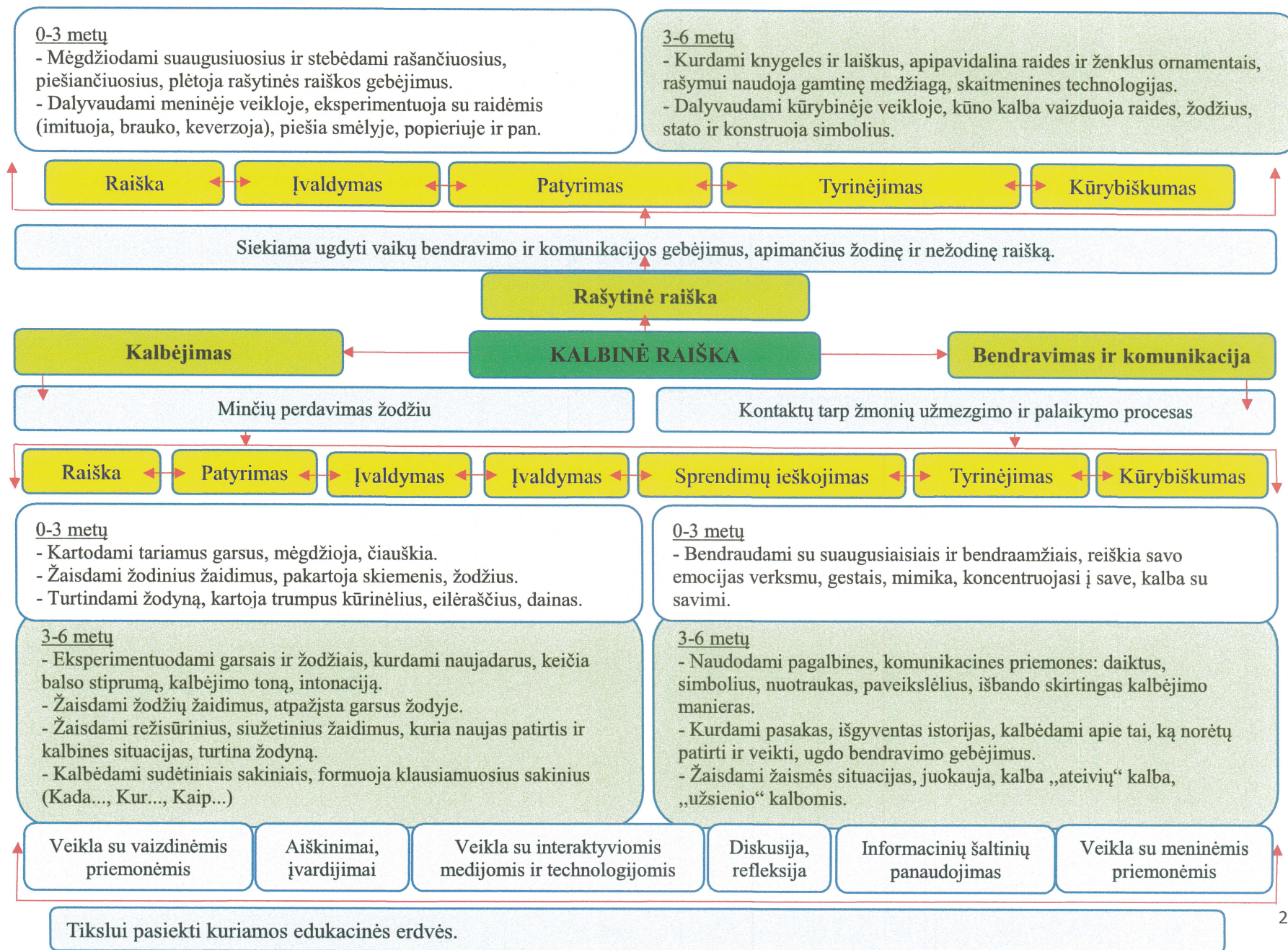

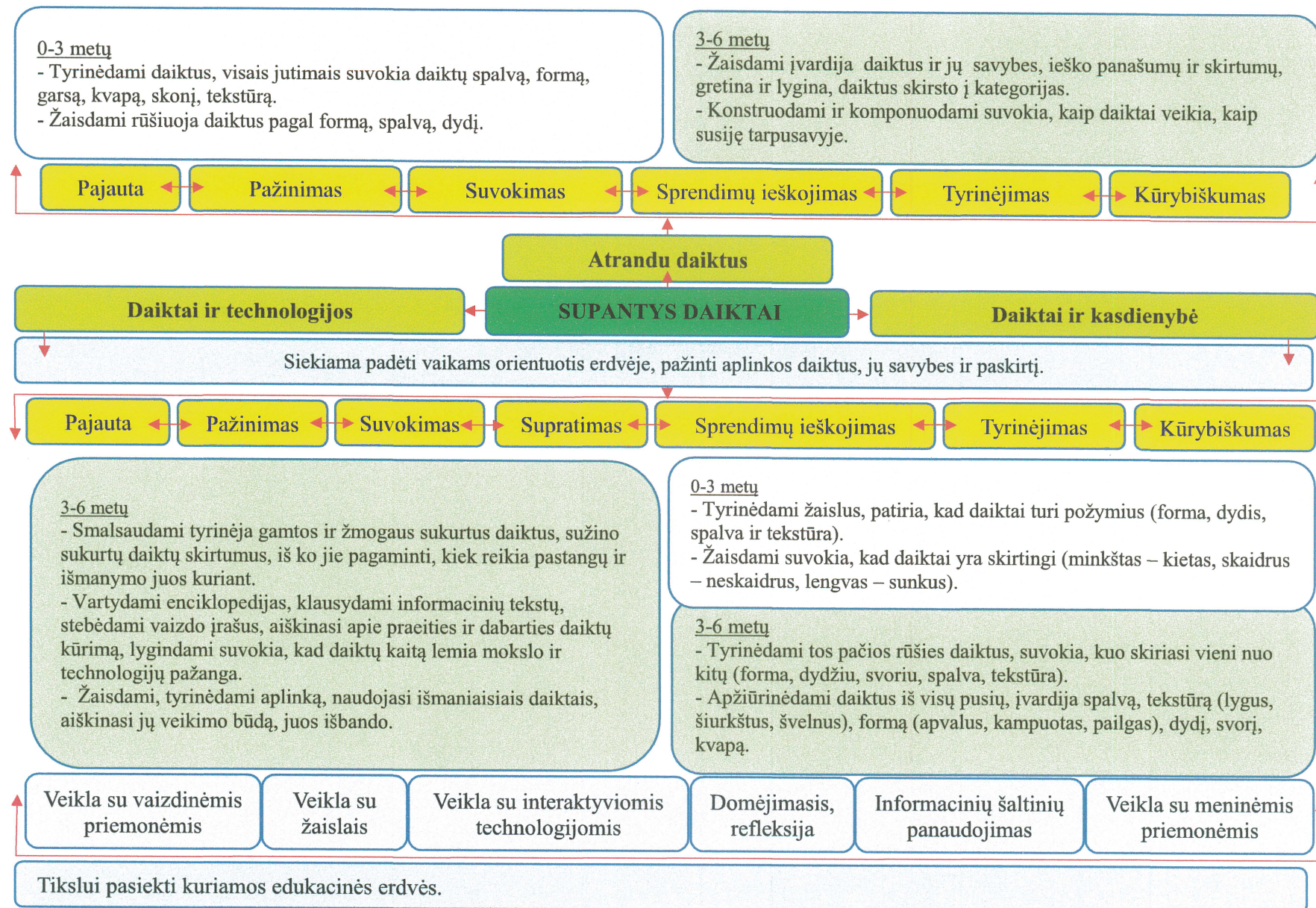
22. Ugdomo(si) sritis „Vaikas kalbų pasaulyje“

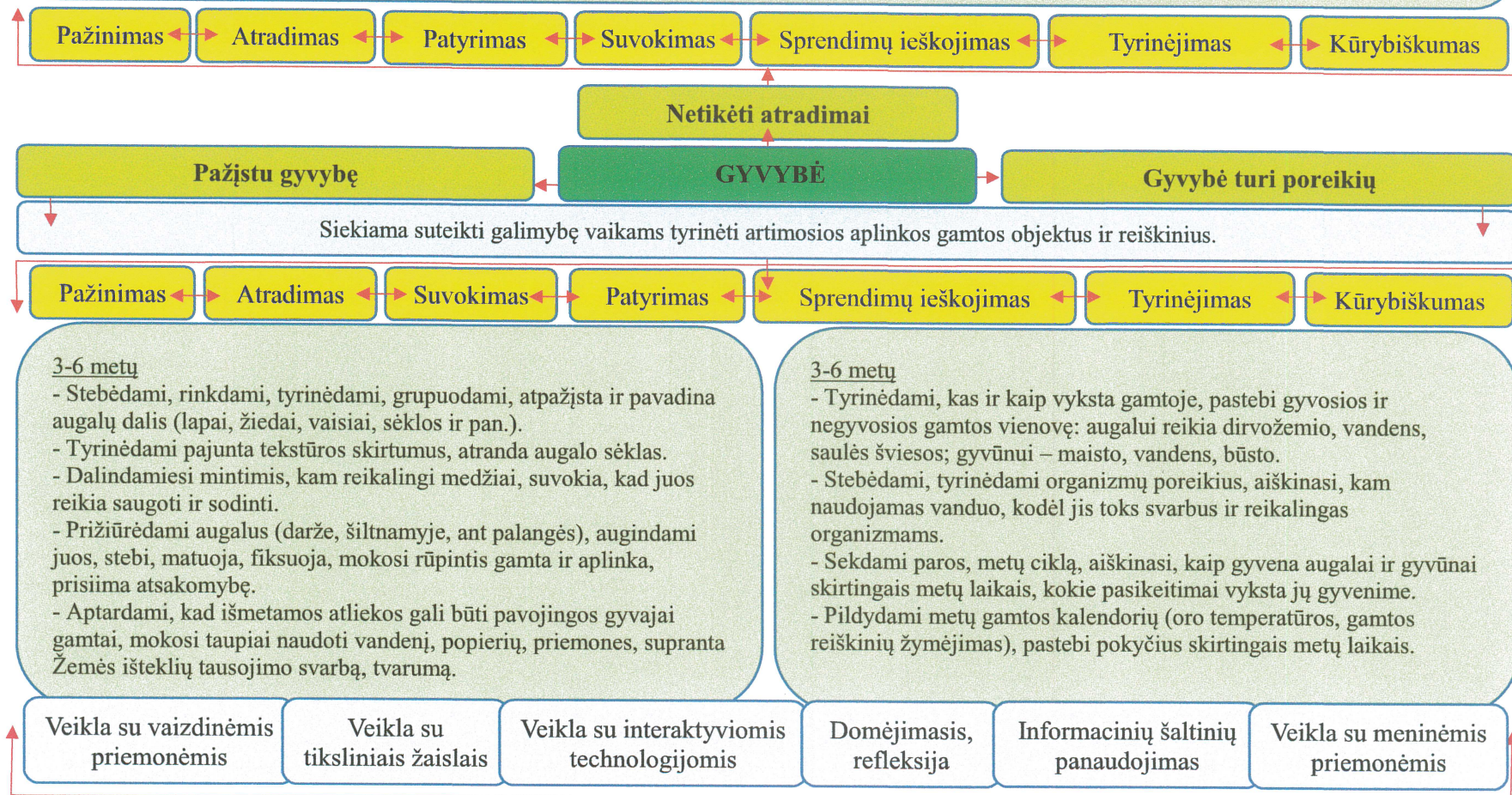

23. Ugdomo(si) sritis „Vaikas tyrinėja ir pažįsta aplinką“

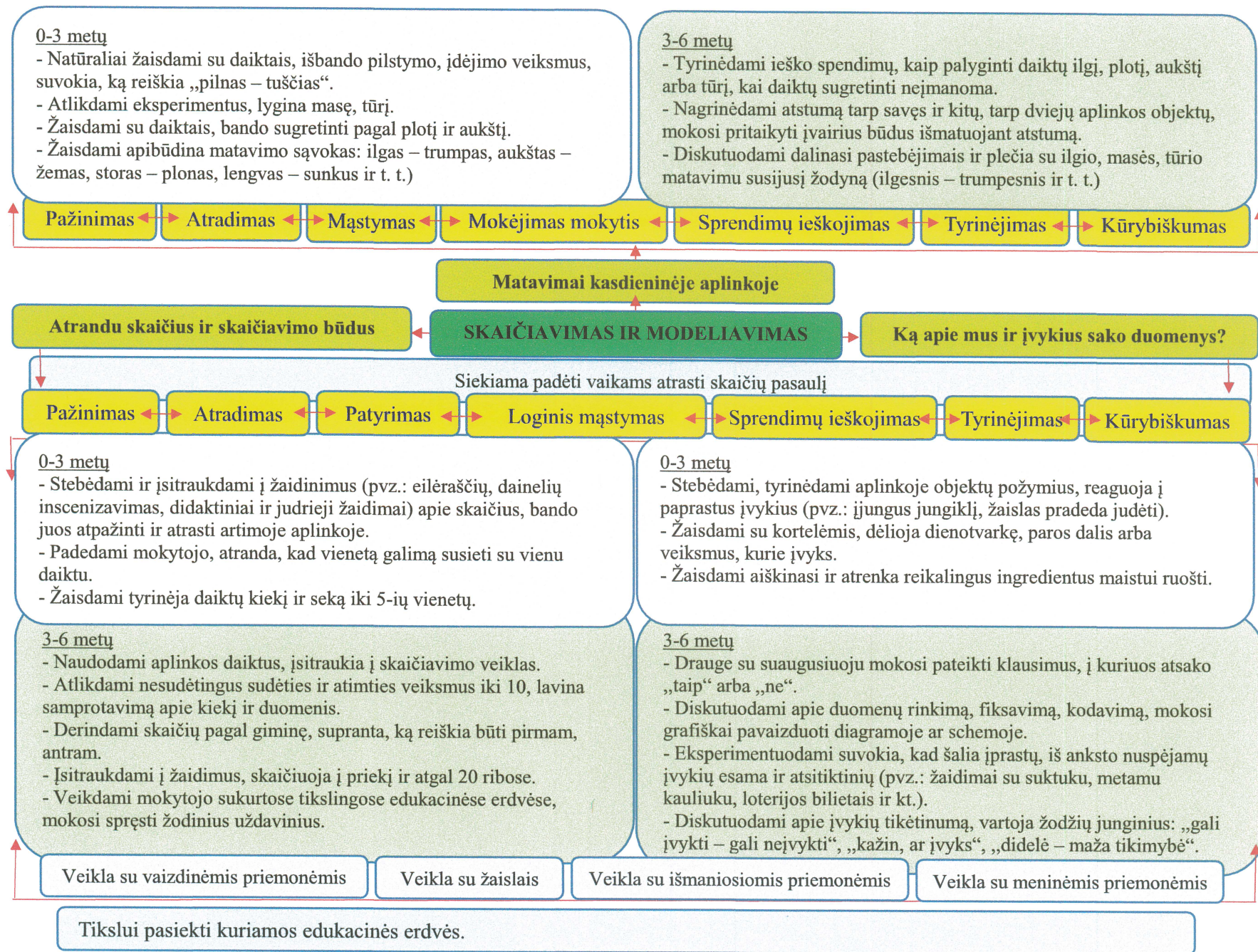

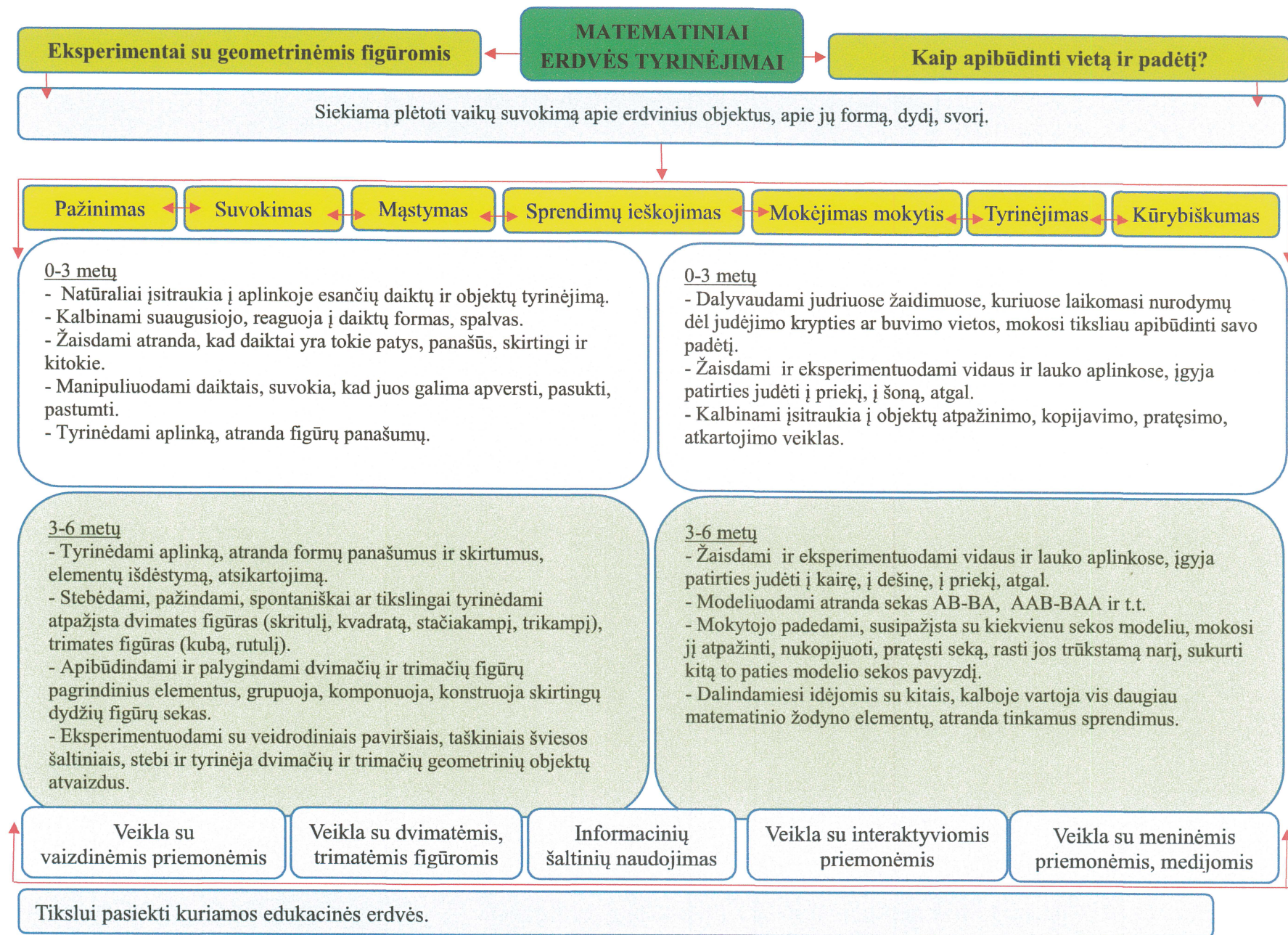
3-6 metų

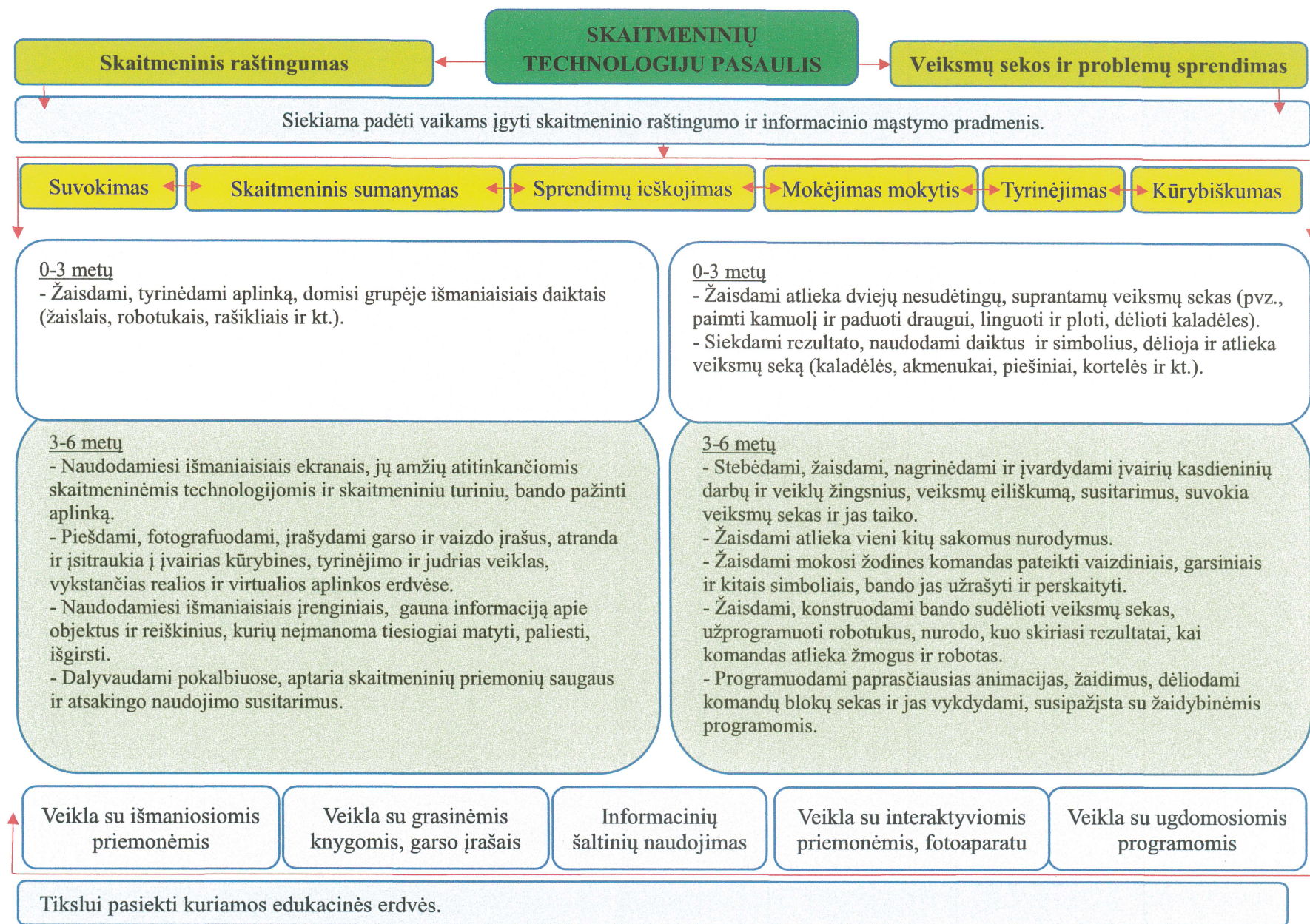
- Žaisdami su vandeniu, tyrinėja vandens būvį, samprotauja, ko reikia, kad jie keistųsi, stebi, kurie daiktai skęsta, kurie plūduriuoja.
- Žaisdami saulėtą dieną, tyrinėja gamtos objektų šešėlius, išbando įvairias veiklas su atspindžiais.
- Žaisdami atranda fizinius reiškinius: jėgas, energiją, paprastuosius mechanizmus, magnetizmą.
- Žaisdami su tikslingai parinktais žaislais ar priemonėmis, tyrinėja tamprumo reiškinį.
- Tyrinėdami energiją, eksperimentuodami su žaislų judėjimu, supranta, kokius daiktus traukia magnetas, kaip veikia elektros energija (baterijos).
- Žaisdami su prizmėmis, susipažįsta su spalvų spektru, stebi vaivorykštę, aiškinasi, ko reikia, kad ji susidarytų.
- Tyrinėdami susipažįsta su medžiagomis ir jų savybėmis, išsiaiškina, kad jos būna kietos, skystos (vanduo), dujinės (oras).

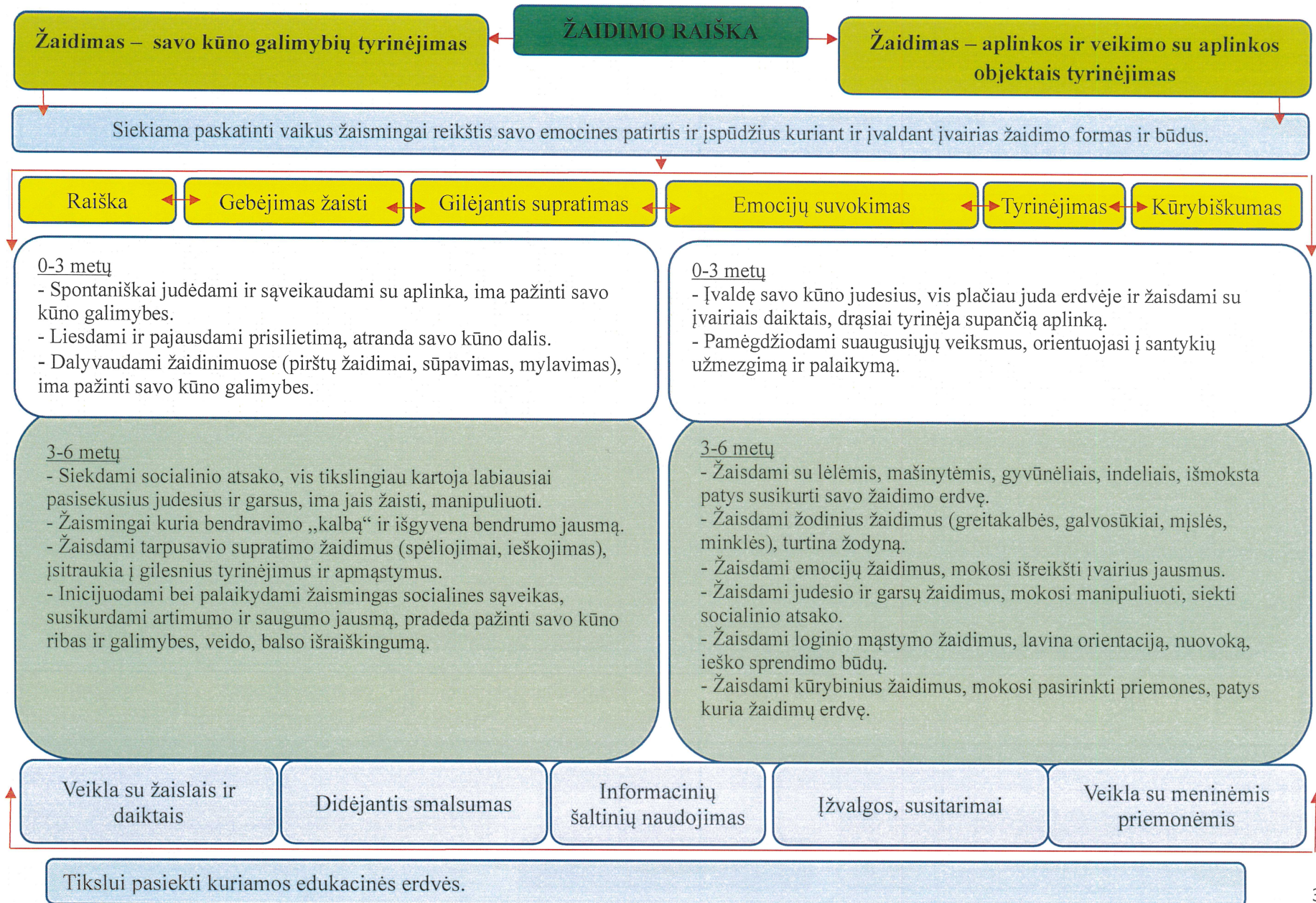
Tikslui pasiekti kuriamos edukacinės erdvės.

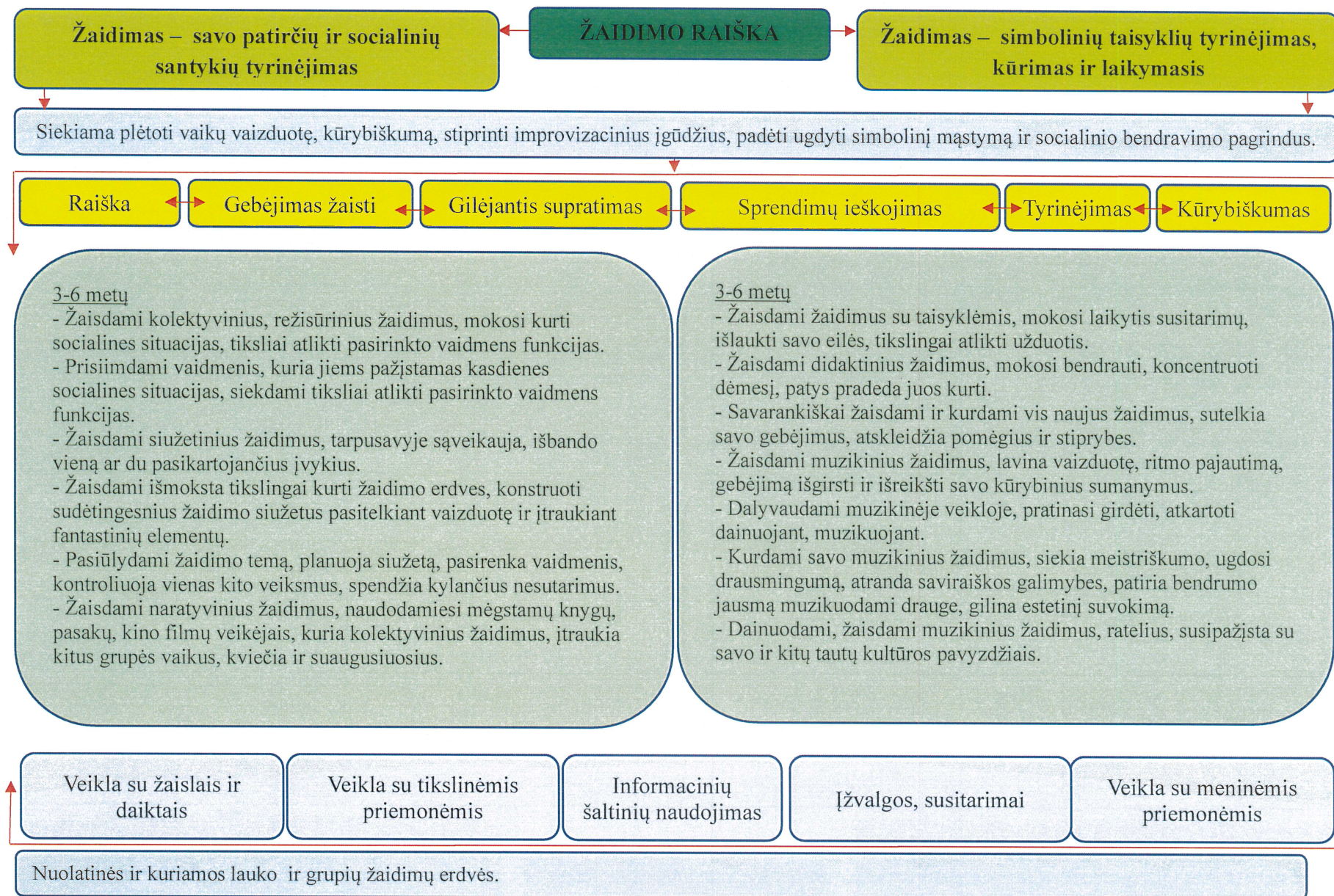

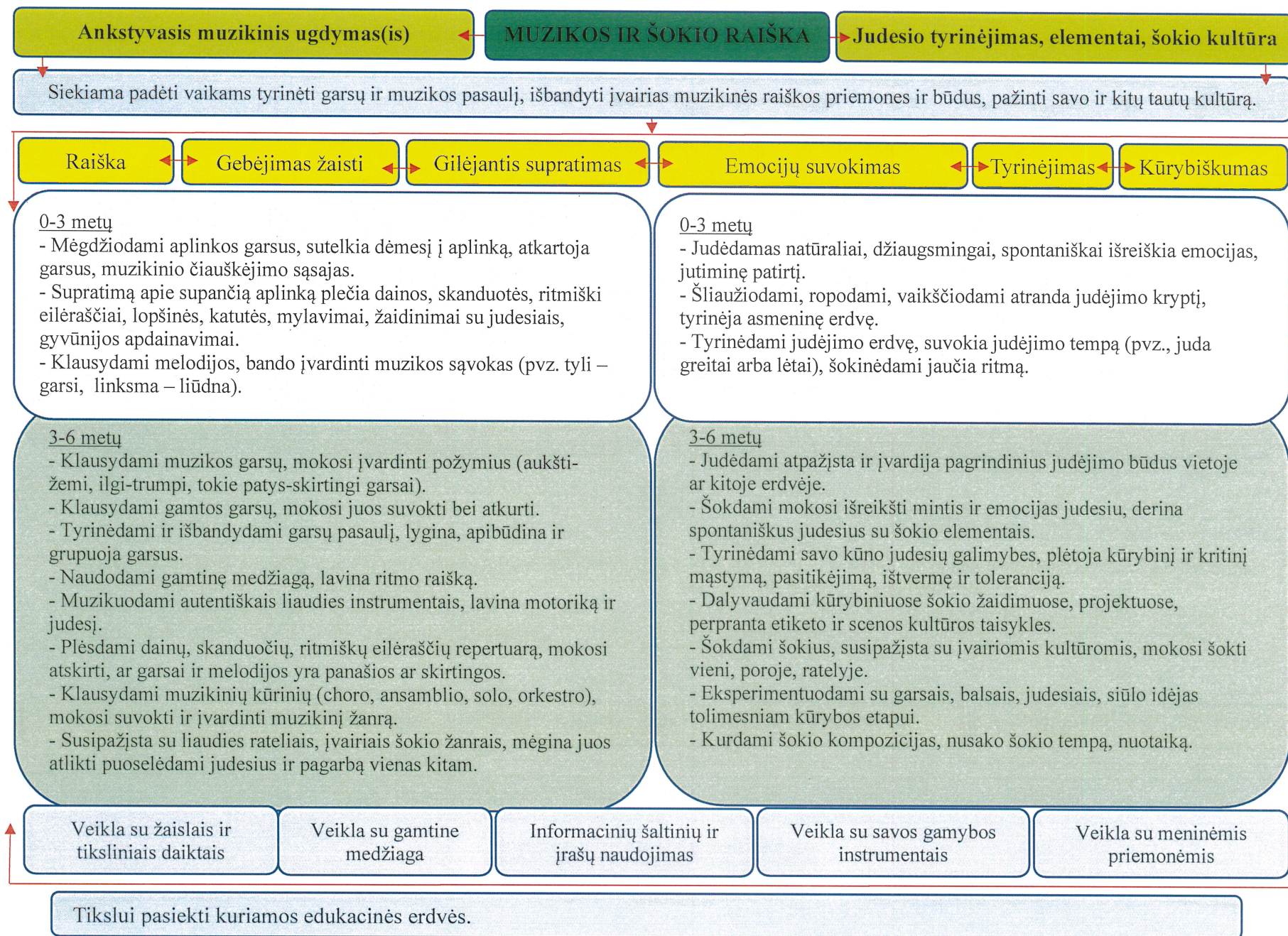

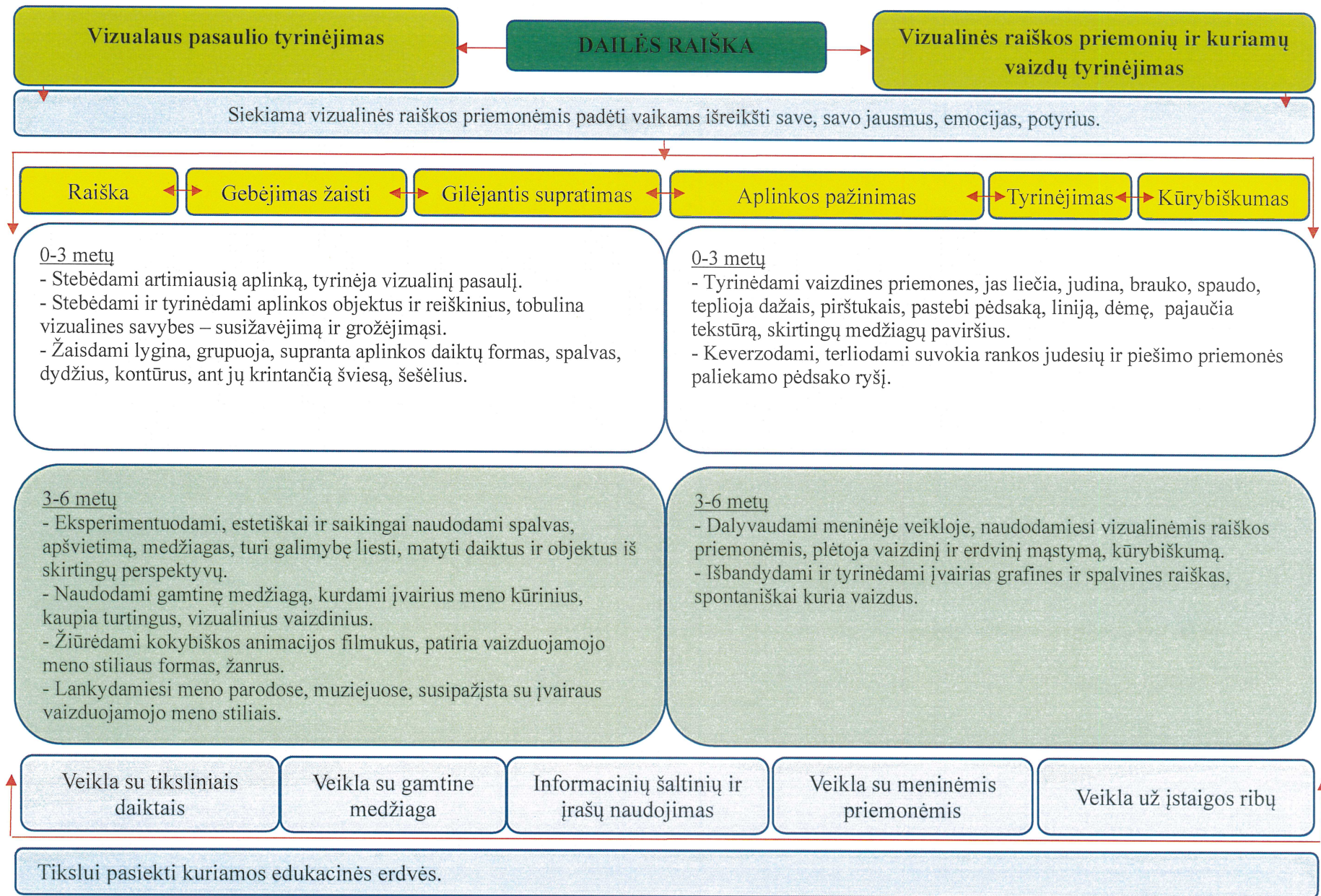

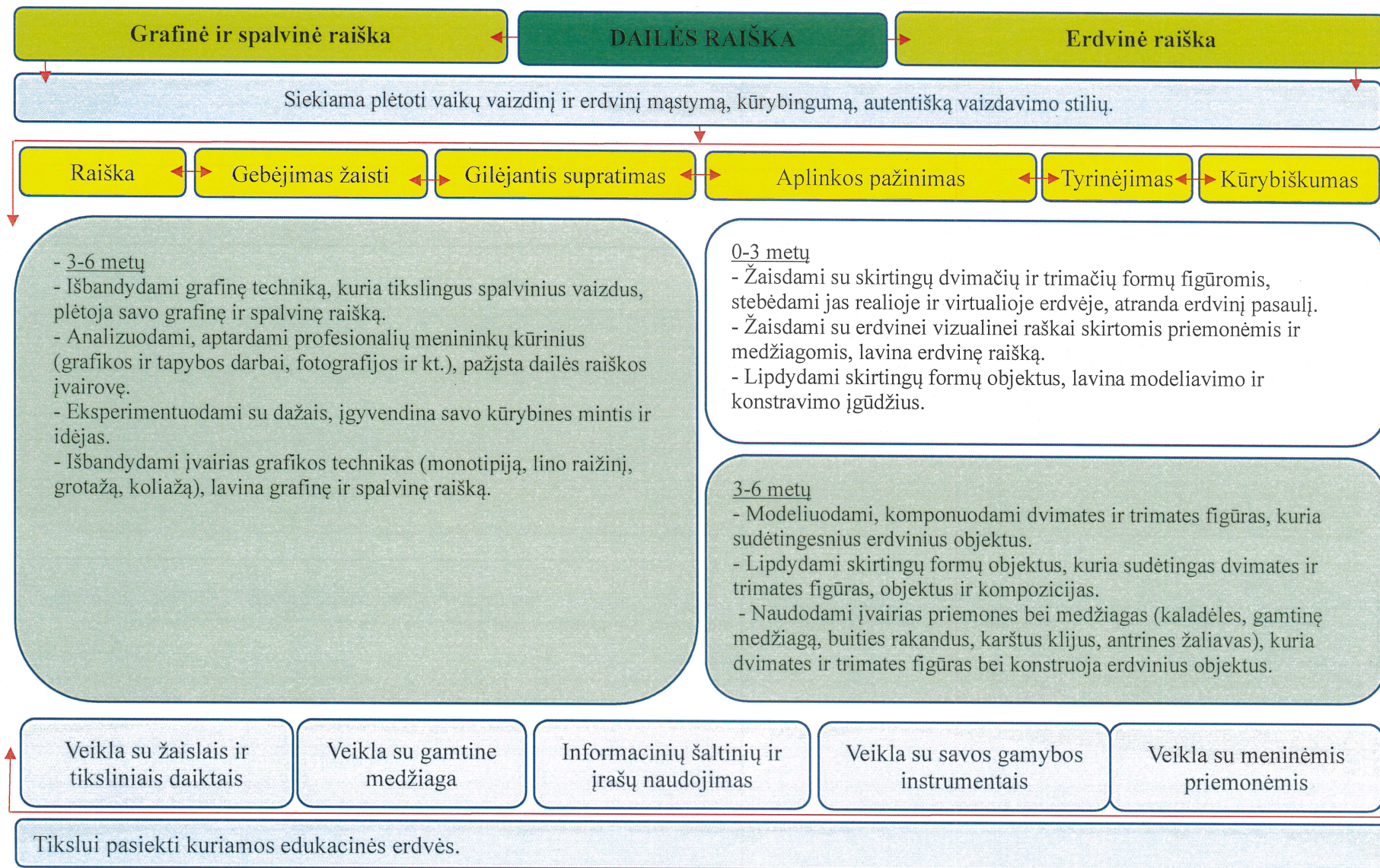
4.16. VAIKAS KURIA IR IŠREIŠKIA

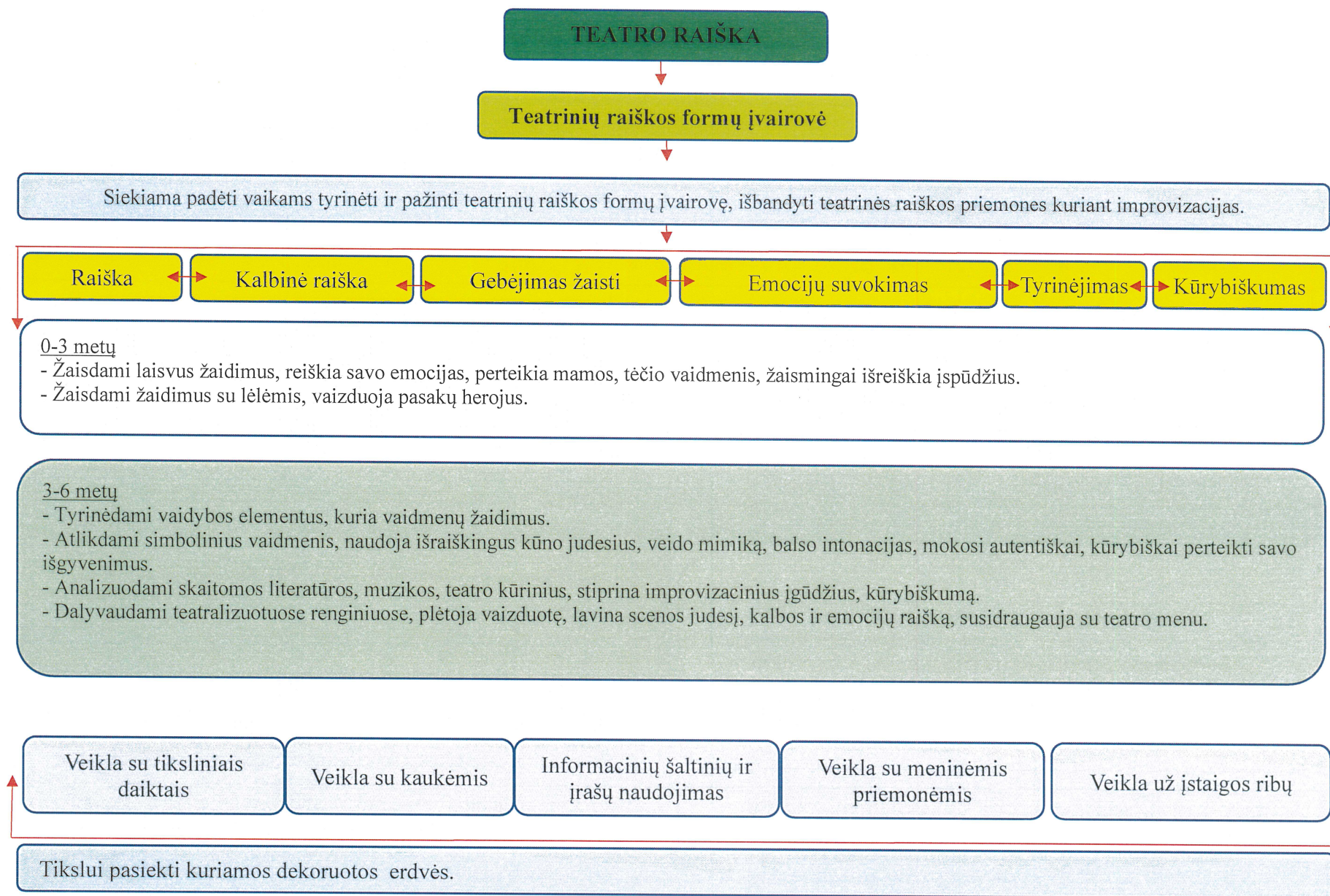

V. VAIKŲ UGDYMO(-SI) KONTEKSTAI

Mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir kiti ugdyme dalyvaujantys asmenys, planuodami ir organizuodami vaikų ugdymą(-si), pasirenka Ikimokyklinio ugdymo programos gairėse (2023 m.) rekomenduojamus ugdymo(-si) kontekstus, aktualius mokyklos ugdymo bei ugdymo(-si) aplinkai.

Ugdymo(-si) kontekstai kuriami taip, kad būtų saugūs, atviri vaikų iniciatyvoms, skatinantys kūrybiškumą ir veikimą. Vaikai gali laisvai pasirinkti veiklas, priemones, laiką ir bendradarbiavimo būdus, tai turi įtakos lavinant skirtingus jų gebėjimus ir interesus. Pedagogai nedominuoja, bet prisitaiko prie vaikų poreikių, veikdami kaip pagalbininkai ar kūrėjai. Vaikų veikloje pabrėžiama tyrinėjimo, žaismingumo, kūrybiškumo, judrumo ir kultūrinių dialogų svarba, atsižvelgiama į skirtingus vaikų poreikius ir gebėjimus.

VI. BENDRAVIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS SU ŠEIMA

Mokyklos bendruomenė nuolat stengiasi laiku ir efektyviai reaguoti į tėvų/globėjų/rūpintojų (toliau – *tėvai*) poreikius bei lūkesčius, susijusius su vaiko ugdymu. Šeimai svarbu, kad mokykla suteiktų įvairiapusę ir jų vertybėms priimtina ugdymo aplinką, atsižvelgdama į kultūrų įvairovę ir ugdymo modelių pasirinkimus. Mokykla, aktyviai dalyvaudama rajono bendruomenės renginiuose bei šventėse, yra atvira vietos bendruomenės tradicijoms ir poreikiams.

Tėvai ir pedagogai nuolat ieško naujų bendradarbiavimo formų, rūpindamiesi vaikų gerove, dalindamiesi džiaugsmiais bei kartu sprendami problemas. Pedagogai skatina aktyvų šeimų dalyvavimą grupės gyvenime, kadangi tai yra viena iš svarbiausių sąlygų, lemiančių vaikų ugdymo(-si) sėkmę tiek mokykloje, tiek namuose. Tėvai yra supažindinami su vaiko gyvenimo grupėje ypatumais bei ugdymo(-si) sąlygomis, o pedagogai ir švietimo pagalbos specialistai prisideda prie šeimos švietimo suteikdami žinių pedagogikos ir psichologijos klausimais.

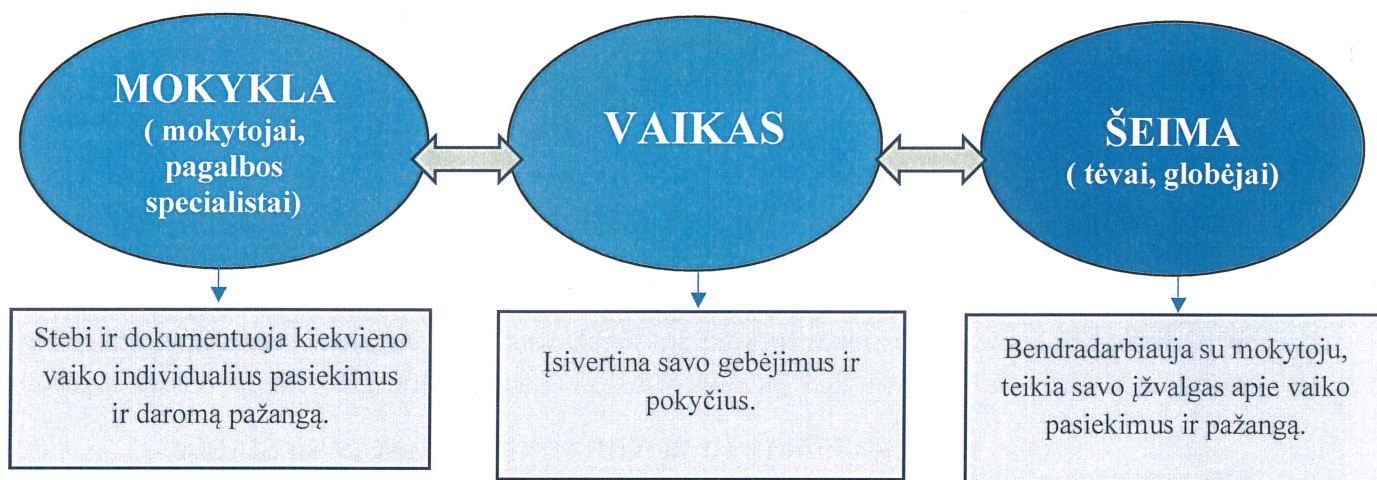
Bendradarbiavimas su šeima grindžiamas bendrų ugdymo priemonių paieška ir abipusiu siekiu, kad viskas, kas daroma, būtų vaiko gerovei. Pirmieji susitikimai sukuria tarpusavio pasitikėjimą, kuris skatina šeimas jaustis svarbia mokyklos bendruomenės dalimi. Siektina, kad šeimos aktyviai dalyvautų ugdymo įstaigos veikloje ir vaikų ugdymo(-si) procese.

Bendravimo su šeima formos - tai individualūs pokalbiai, bendri tėvų, vaikų ir pedagogų renginiai (šeimų šventės, vakaronės), grupės tėvų susirinkimai, tėvų švietimas (informacinė medžiaga tėvų lentoje), tėvų dalyvavimas tyrimuose ir pagalba sprendžiant ugdymo(-si) klausimus (aplankai, lankstinukai, pedagogo patirtis, praktiniai patarimai, literatūra). Taip pat svarbus vaikų pažinimas per jų kūrybą (piešinių ir darbelių parodos, atvirų durų dienos) ir nuoširdus kasdienis šeimos ir pedagogų bendravimas bei bendradarbiavimas.

VII . VAIKŲ UGDYMO(-SI) PAŽANGA, VERTINIMAS IR TĘSTINUMAS

Vaikų pasiekimų pažangos įrodymų stebėseną, kaupimą ir dokumentavimą yra integrali vaiko ugdymosi ir ugdymo dalis, padedanti siekti ugdymosi ir ugdymo kokybės, leidžianti suprasti, į ką sutelkti mokytojų dėmesį planuojant vaikų ugdymą, stebint, kaip vaikas mokosi, kokia jo daroma pažanga bei numatant kitus ugdymosi žingsnius.

Stebėjimas – nuolatinis, atrankinis procesas, potencialių vaiko galimybių atskleidimo priemonė. Stebėjimas ir aprašymas to, ką matome stebėdami, yra įrodymų apie vaiko raidą rinkimas.

Vaiko, tėvų (globėjų) ir mokytojų lūkesčiai dėl vaiko tolesnio ugdymosi ir ugdymo derinami su švietimo pagalbos specialistais.

Pažinti vaiką Geriau pažinti kiekvieną vaiką ir numatyti jo ugdymo(-si) perspektyvą, stebint, ką vaikas jau geba, ko ir kaip mokosi, kokia jo pažanga atskirose pasiekimų srityse, atskleidžiant potencialias jo galias ir švietimo pagalbos poreikį.	Paremti vaiko mokymą(si) Derinti vaiko, tėvų (globėjų), mokytojų, švietimo pagalbos specialistų lūkesčius dėl vaiko tolesnio ugdymo(-si), siekiant visų ugdymo(-si) proceso dalyvių kryptingo įsitraukimo į ugdymo(-si) procesą.
Stebėjimo paskirtis	
Plėtoti vaiko galias Nuosekliai vertinti mokytojo ir kitų ugdytojų sąveiką su vaiku, taikomų pedagoginių strategijų ir metodų, sukurtos aplinkos, paramos ir pagalbos vaikui poveikį kiekvieno vaiko pažangai.	Įgalinti vaiką daryti pažangą Kryptingai planuoti ir veiksmingai įgyvendinti lankstų bendrą vaikų grupės ugdymo(-si) procesą, skatinantį kiekvieno vaiko ugdymo(-si) pažangą.

Stebėjimo būdai

Spontaniškas

- vieno ar kelių gebėjimų stebėjimas ir fiksavimas.

Tikslingas

- tam tikrų gebėjimų stebėjimas.

Stebėjimo aprašų rūšys

Išsamūs aprašai

Pedagogų ir vaikų sąveikai, ugdymo proceso vyksmui, vaikų patirties kaupimui ir raidai.

Fragmentiškieji aprašai

Tam tikros veiklos metu įvykiams fiksuoti, vaiko adaptacijos vertinimui.

Elgesio aprašai

Vaikų tarpusavio santykiams, vaikų ir pedagogų santykiams, ugdymo proceso vertinimui.

Vaikų pasiekimų įrodymai renkami:

- stebint įvairiose situacijose, aplinkose (lauke, grupėje, išvykose, renginių metu ir pan.), įvairiu laiku;
- santykyje su bendraamžiais, suaugusiais (pedagogais, tėvais);
- veikiant didelėse, mažose grupelėse, individualiai;
- klausiant kitų (tėvų, globėjų, vaikų, švietimo pagalbos specialistų) nuomonės apie stebimą vaiką,
- spontaniškoje, vaiko inicijuotoje, pedagogo kryptingai numatytoje veikloje.

Vaikų ugdymosi pasiekimų stebėsenos, surinktos informacijos dokumentavimo ir naudojimo procesai vykdomi laikantis etikos reikalavimų.

Pažangos ir pasiekimų fiksavimas

Vaiko ugdymo(-si) pasiekimai – tai žinios ir supratimas, gebėjimai ir vertybinės nuostatos, kurie įgyjami vaikui dalyvaujant įvairiose ugdymo(-si) aplinkose, kasdienėse buities, žaidimų ir patirtinių veiklų situacijose.

Informacija apie vaikų pasiekimus kaupiama vaiko pasiekimų aplanke/ apraše, skaitmeninėje laikmenoje ar kita, kiekvienos įstaigos pasirinkta forma. Aplanke/ aprašo paskirtis - padėti mokytojams, švietimo

pagalbos specialistams paremti kiekvieno vaiko ugdymą(si), atpažįstant vaiko stiprybes, mažiau išplėtotus gebėjimus ir tikslingai skatinant jų ūgtį; padėti mokytojams kurti kokybišką įtraukų ugdymosi procesą, užtikrinantį optimalią kiekvieno vaiko visų galių plėtotę; padėti tėvams stebėti ir suprasti savo vaiko pažangą bei tikslingiau dalyvauti jo ugdymosi procese; užtikrinti vaiko ugdymosi tęstinumą ir sklandų perėjimą į priešmokyklinį ugdymą.

Vertinimo aplanke/ apraše kaupiami visų ugdymo sričių vaiko darbų pavyzdžiai (su/be pedagogo komentarais), tėvų (globėjų) pastabos, komentarai, laišakai tėvams (globėjams), apibendrinamasis vaiko ugdymo(-si) pasiekimų ir daromos pažangos aprašas.

Vaiko pasiekimai fiksuojami trumpais komentarais, nurodant ugdymo(si) pasiekimų sritį ir pasiekimų žingsnį, kurį yra pasiekęs vaikas, vaiko pažangą, vaiko stiprybes ir tolesnio tobulėjimo žingsnius.

Mokytojai nuolat dokumentuoja ugdymo procesą, renka reikšmingus vaikų ugdymo(si) proceso ir pasiekimų įrodymus, analizuoja vaikų ugdymosi pažangą.

Mokytojas yra savo organizuojamo ugdymo proceso kokybės tyrėjas, vertinantis savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymosi pažangai. Mokytojai nuolatos teikia vaiką motyvuojantį, įtraukiantį, auginantį grįžtamąjį ryšį. Su vaikais pasidžiaugiama veikla, aptariamas veiklos procesas ir rezultatai, vaikai mokosi patys įsivertinti savo veiklos patirtis ir rezultatus.

Vaiko įsivertinimas didina jo savigarbą, savarankiškumą, motyvuoja vaiką ugdytis, skatina mąstymą ir kūrybiškumą, įgalina vaiką prisiimti dalį atsakomybės už savo ugdymą(-si), padeda atskleisti jo supratimą apie pasaulį. Vaikų pasiekimai ir pažanga kiekvienoje Mokykloje numatytais laiko tarpais ir pagal poreikį aptariami su vaiko tėvais (globėjais).

Atsižvelgiant į vaikų ugdymosi pasiekimus ir vaikų pažangos analizės rezultatus, planuojamas ugdymo(si) procesas.

Programos dėmė su priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa ir ugdymo(-si) tęstinumas

Ikimokykliniame ugdyme įgytų **pasiekimų** visuma sukuria prielaidas vaikui sėkmingai ugdyti(-s) **kompetencijas**, numatytas priešmokyklinio ugdymo programoje.

Vaiko priešmokyklinis ugdymas nuosekliai tęsiasi, atsižvelgiant į tai, kurio žingsnio pasiekimus įvairiose pasiekimų srityse jis jau yra įgijęs.

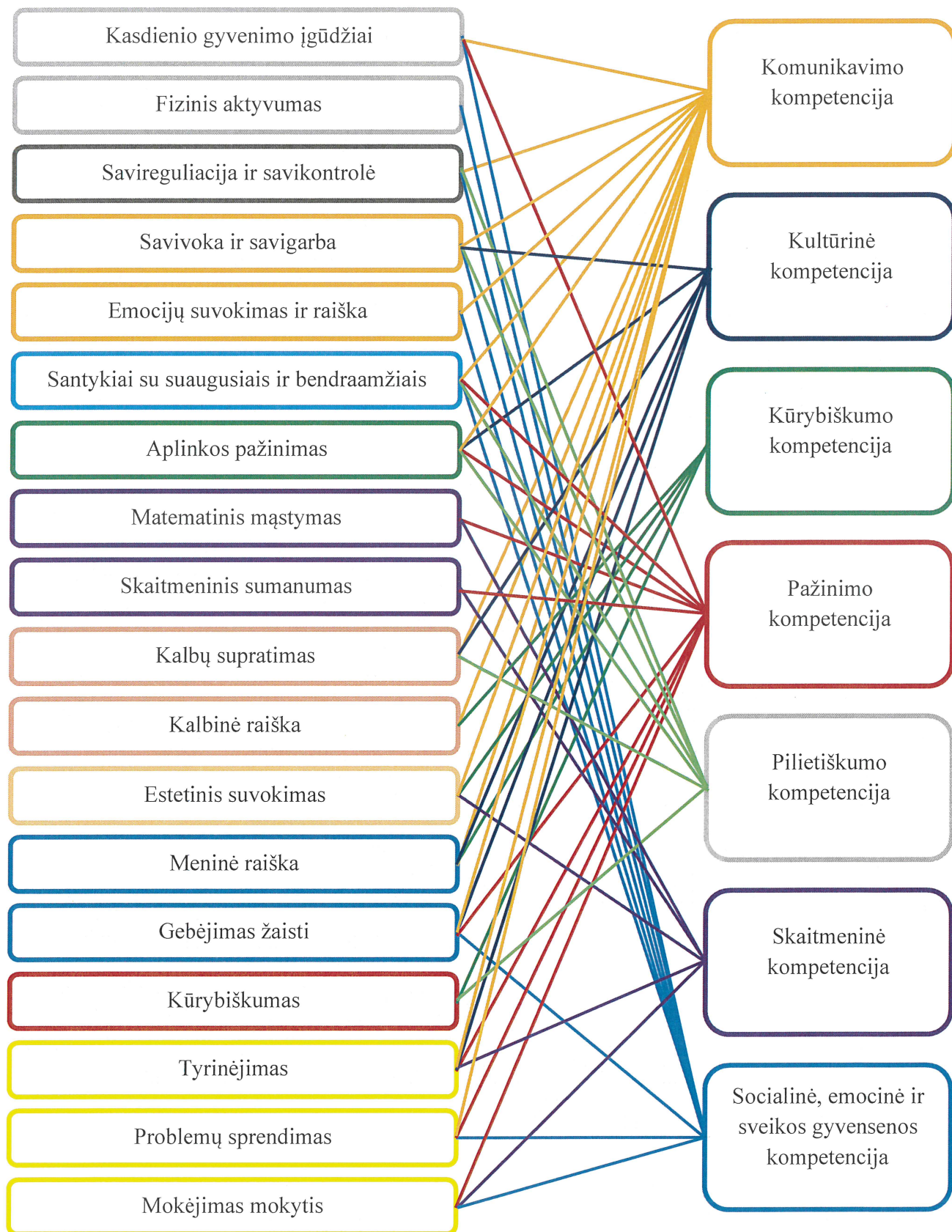
Vaikų ugdymo(si) dėmę bei tęstinumą užtikrina mokyklos Programos ir Priešmokyklinio ugdymo programos:

- svarbiausių ugdymo(si) principų atitiktis ir ugdymo(si) proceso kryptingumas – ugdymo(si) modeliavimas iš vaiko raidos ir ugdymo(si) perspektyvos,
- išskirtinis dėmesys žaidimo pedagogikai ir patirtiniam vaikų ugdymui(si).

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) tęstinumą užtikrina ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų pasiekimų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų kompetencijų dėmė:

- suderintos jas sudarančių pasiekimų grupės, pasiekimų turinys, jų augimo nuoseklumas.

Pasiekimų sričių jungimas į kompetencijas

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMOS PRITAIKYMAS

TRAKŲ RAJONO MOKYKLOMS

Ikimokyklinio ugdymo programa sukurta remiantis **Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis**, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142, bei kitais teisės aktais. Gairės numato pagrindinius ikimokyklinio ugdymo principus, tikslus ir reikalavimus, užtikrinančius vieningą, kokybišką ir į vaikų poreikius orientuotą ugdymą Lietuvoje.

Trakų rajono savivaldybės Ikimokyklinio ugdymo programa sukurta kaip pagrindas visoms Trakų rajono mokykloms, vykdančioms ikimokyklinio ugdymo veiklą. Programa apibrėžia bendruosius ugdymo principus ir uždavinius, padedančius užtikrinti kokybišką ir nuoseklų vaikų ugdymą visame rajone. Siekiant suteikti galimybę ne tik išlaikyti bendrą rajono ugdymo kokybę, bet ir stiprinti kiekvienos įstaigos unikalumą, tapatybę bei įvairovę, rekomenduojama:

- **Pritaikyti programą pagal mokyklos savitumą.** Ugdymo įstaigos skatinamos integruoti savo vertybes, tradicijas, metodus.
- **Įtraukti regiono ypatumus.** Siūloma kūrybiškai naudoti vietos gamtinius, kultūrinius ir istorinius išteklius, siekiant ugdyti vaikų meilę savo kraštui bei pagarbą aplinkai.
- **Atliepti bendruomenės poreikius.** Programa gali būti papildyta veiklomis ir priemonėmis, atitinkančiomis šeimų, socialinių partnerių ar vietos bendruomenės lūkesčius.
- **Skatinti kūrybiškumą ir inovacijas.** Mokyklos turi galimybę taikyti šiuolaikines ugdymo strategijas, metodus bei technologijas, atsižvelgdamos į vaikų interesus ir poreikius.

Savo įstaigos savitumą, taikomus metodus bei papildomus ugdomosios veiklos sprendimus mokyklos svarsto bendru susitarimu, įtraukdamos pedagogų kolektyvą bei bendruomenę. Šie sprendimai patvirtinami mokyklos vadovo įsakymu, taip užtikrinant jų formalumą ir įgyvendinimo aiškumą.

NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Ikimokyklinio ugdymo programos gairės, Švietimo ir mokslo ministerijos, Vilnius, 2023.
Prieiga per internetą
<https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a?jfwid=f5arm3g7r>
2. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas. Švietimo ir mokslo ministerijos, Vilnius, 2024. Prieiga per internetą <https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf>
3. Projekto „Ikimokyklinio ugdymo turinio analizė ir tobulinimo perspektyvos“ (sutarties Nr. S-REP-22-3) tyrimo ataskaita, 2024. Prieiga per internetą
<https://smsm.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/5/aXdeGLEDlek.pdf>
4. Ikimokyklinio ugdymo turinio analizė ir tobulinimo perspektyvos: esminiai radiniai ir rekomendacijos, 2024. Prieiga per internetą
<https://smsm.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/5/VwmOI7Xovj0.pdf>
5. Braslauskienė R., Norvilienė A. ir kt. Patirtinis ugdymas(-is) vaikystėje: šiuolaikinės medijos ir informacinių komunikacinių technologijų galimybės. Klaipėda, 2018.
6. Burškaitienė R. STEAM ugdymas: patarimai ir idėjos, kaip ugdyti darželinuką. „Šviesa“, 2019.
7. Burvytė S., Šikšnienė B., Beliajeva J. STEAM ikimokykliniame ugdyme. Vilnius, MB Printmis, 2021.
8. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Švietimo ir mokslo ministerijos, Švietimo aprūpinimo centras, Vilnius, 2015.
9. Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogams. Prieiga per internetą:
<https://www.nsa.smm.lt/renginys/rekomendaciju-ikimokyklinio-ugdymo-pedagogams-zaisme-ir-atradimai-pristatymas/>